

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Чорноморський національний університет імені Петра Могили

Медичний інститут

Кафедра психології

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Перший проректор

Іщенко Н.М.

«16» _____ 2020 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЗАГАЛЬНА ПСИХОЛОГІЯ

Галузь знань: 05 «Соціальні та поведінкові науки»

Спеціальність 053 «Психологія»

Розробник програми

Гарант освітньої програми

Завідувач кафедри психології

Директор медичного інституту

Начальник НМВ

І.М. Хоржевська

В.І. Каневський

І.П. Лисенкова

Г.В. Грищенко

С.І. Шкірчак

Миколаїв – 2020 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показника	Характеристика дисципліни
Найменування дисципліни	Загальна психологія
Галузь знань	05 «Соціальні та поведінкові науки»
Спеціальність	053 «Психологія»
Спеціалізація (якщо є)	
Освітня програма	Психологія
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Статус дисципліни	Нормативна
Курс навчання	I, II
Навчальний рік	2020-2021, 2021-2022
Номери семестрів:	1-4
Загальна кількість кредитів ЄКТС/годин	16 кредитів / 480годин
<ul style="list-style-type: none"> – лекції – групові заняття (практичні, лабораторні, півгрупові) – курсова робота – годин самостійної роботи студентів 	<ul style="list-style-type: none"> 84 год 138 год 30 год 228 год
Відсоток аудиторного навантаження	46 %
Мова викладання	українська
Форма проміжного контролю (якщо є) Підсумковий контроль	Контрольна робота, курсова робота Залік, іспит (2,4-й семестр)

2. Мета, завдання та результати вивчення дисципліни

Мета: забезпечення майбутніх психологів знаннями з загальної психології на основі теоретичних знань, озброїти вміннями і навиками визначення психологічного контексту в умовах практичної діяльності.

Завдання:

- формування уявлення про психічну активність як засіб відображення та перетворення навколишнього світу; аналіз закономірностей функціонування психіки;
- розширення світоглядного і професійного горизонту в результаті ознайомлення з розвитком психології як науки;
- ознайомлення з структурними компонентами психіки та їх взаємозв'язком;
- набуття студентами навичок пояснення і використання в практичній діяльності особливостей перебігу психічних процесів, функціонування психічних станів та прояву психічних властивостей.
- формування студентами навичок свідомого самоконтролю та саморегуляції власних психічних станів та поведінки;

Передумови вивчення дисципліни:

Курс «Загальна психологія» є одним із перших курсів психологічних дисциплін, що читаються у студентів психологічних спеціальностей. Метою курсу «Загальна психологія» є оволодіння психологічними знаннями для успішного вивчення подальших теоретичних, практичних та прикладних навчальних курсів психологічного циклу.

Очікувані результати навчання:

В процесі вивчення дисципліни студенти повинні засвоїти основні категорії загальної психології, історичні передумови і перспективи розвитку психології, її напрями та галузі, структуру, задачі та методи науки, її міждисциплінарні зв'язки з іншими науками. Курс надає студентам можливість отримати комплекс теоретичних знань у галузі загальної психології та оволодіти практичними навичками проведення психологічних досліджень з використанням основних методів цієї дисципліни.

В результаті вивчення дисципліни студент

має знати:

основні категорії, поняття загальної психології;

- історичні передумови, перспективи розвитку психології;
- головні теоретичні напрями сучасної психології;
- теоретично обґрунтовані методи дослідження психічних процесів та особистості.

вміти:

- дотримуватися певного методологічного підходу до психологічного дослідження та аналізу психічних процесів та особистості клієнта;

- орієнтуватися у різноманітних теоріях, критично аналізувати різні підходи до основних психологічних категорій, враховувати отримані знання в практичній діяльності;

- визначати основні властивості особистості, психологічні механізми детермінації її поведінки; враховувати індивідуальність, неповторність, внутрішній потенціал самотворення особистості.

ПРОГРАМНІ КОМПЕТЕНЦІЇ

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК3. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК5. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК6. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК7. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК8. Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК9 Здатність працювати в команді.

ЗК14. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо

Фахові компетентності спеціальності (ФК):

СК1. Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології.

СК2. Здатність до ретроспективного аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду розуміння природи виникнення, функціонування та розвитку психічних явищ.

СК3. Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків.

СК4. Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел.

СК6. Здатність самостійно планувати, організовувати та здійснювати психологічне дослідження.

СК7. Здатність аналізувати та систематизувати одержані результати, формулювати аргументовані висновки та рекомендації.

СК10. Здатність дотримуватися норм професійної етики. СК11. Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.

ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

ПР1. Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання.

ПР2. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань.

ПР3. Здійснювати пошук інформації з різних джерел, у т.ч. з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, для вирішення професійних завдань.

- ПР4. Обґрунтовувати власну позицію, робити самостійні висновки за результатами власних досліджень і аналізу літературних джерел.
- ПР6. Формулювати мету, завдання дослідження, володіти навичками збору первинного матеріалу, дотримуватися процедури дослідження.
- ПР7. Рефлексувати та критично оцінювати достовірність одержаних результатів психологічного дослідження, формулювати аргументовані висновки.
- ПР10. Формулювати думку логічно, доступно, дискутувати, обстоювати власну позицію, модифікувати висловлювання відповідно до культуральних особливостей співрозмовника.
- ПР14. Ефективно виконувати різні ролі у команді у процесі вирішення фахових завдань, у тому числі демонструвати лідерські якості.
- ПР15. Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.

3. Програма навчальної дисципліни

№ з/п	Теми	Лекції	Групові заняття	СРС, в т.ч. індивідуальна
МОДУЛЬ 1. Психологія як наукова дисципліна				
Блок 1. Вступ до загальної психології				
1.	Предмет психології, її задачі	2	4	8
2.	Методологічні принципи психології	2	4	8
3.	Методи психології	2	4	9
4.	Структура психології	2	4	9
	Контрольна робота за блоком 1.		2	
Усього – 60 год. Кредитів ECTS – 2.		8	18	34
МОДУЛЬ 2. Поняття про психіку				
Блок 2. Психіка людини і тварини				
5.	Поняття про психіку	4	4	20
6.	Еволюція психіки: розвиток психіки тварин	4	4	22
	Контрольна робота за блоком 2.		2	
Усього – 60 год. Кредитів ECTS – 2.		8	10	42
МОДУЛЬ 3. Свідомість людини				
Блок 3. Поняття про свідомість				
7.	Походження і розвиток свідомості людини	4	6	14
8.	Неусвідомлювані психічні процеси	4	4	12
	Контрольна робота за блоком 3.		2	10
Усього – 60 год. Кредитів ECTS – 2.		8	12	40
МОДУЛЬ 4. Пізнавальні процеси				
Блок 4. Сенсорно-перцептивні процеси				
9.	Відчуття	4	6	12
10.	Сприймання	4	4	10
11.	Увага	4	6	8
	Контрольна робота за блоком 4.		2	
Усього – 60 год. Кредитів ECTS – 2.		12	18	30
МОДУЛЬ 5. Вища форма пізнання				
Блок 5. Когнітивна сфера особистості				
12.	Пам'ять	4	6	6
13.	Уява	4	6	6
14.	Мислення: поняття, види, форми, операції	4	6	5
15.	Інтелект	2	4	5
	Контрольна робота за блоком 5.		2	
Усього – 60 год. Кредитів ECTS – 2.		14	24	22
МОДУЛЬ 6. Емоції у структурі особистості				
Блок 6. Емоційна сфера особистості				
16.	Воля і вольова регуляція поведінки.	4	6	9
17.	Емоції і почуття	2	6	9
18.	Адаптація людини і функціональний стан організму	2	4	5
19.	Емоційний стрес і регуляція емоційних стресів	2	4	5
	Контрольна робота за блоком 6.		2	
Усього – 60 год. Кредитів ECTS – 2.		10	22	28
МОДУЛЬ 7. Особистість. Структура особистості				

Блок 7. Поняття про особистість у психології				
20.	Поняття про особистість	4	4	5
21.	Темперамент як одна з базових психічних властивостей особистості	4	6	5
22.	Характер як одна з базових психічних властивостей особистості	4	6	6
23.	Здібності та спрямованість — психічні властивості, що визначають успішність діяльності особистості	4	6	4
Контрольна робота за блоком 7.			2	
Усього – 60 год. Кредитів ECTS – 2.		16	24	20
МОДУЛЬ 8. Проблема особистості у психології. Дослідження				
Блок 8. Дослідження особистості				
24.	Основні напрямки дослідження особистості	4	4	6
25.	Діяльність як основна форма активності особистості	4	4	6
Контрольна робота за блоком 8.			2	
Усього – 30 год. Кредитів ECTS –1		8	10	12
Курсова робота- 30 год., Кредитів ECTS –1		30		
Всього за курсом – 480год. Кредитів ECTS – 16		84	138	258

4. Зміст навчальної дисципліни

4.1. План лекцій

№	Тема заняття / план
1	Тема 1 Предмет психології і її задачі <ol style="list-style-type: none">1. Методологічні основи вивчення людини.2. Загальні принципи пізнання світу.3. Підхід Б.Г.Ананьєва до вивчення людини як біосоціальної істоти.4. Життєві і наукові психологічні знання. Значення терміна "психологія".5. Предмет психології.6. Психологія як наука про психіку і психічні явища.7. Класифікація психічних явищ: психічні процеси, психічні стани, психічні властивості.8. Психічні процеси: пізнавальні, емоційні, вольові.9. Психічні стани як характеристика загального стану психіки.10. Основні характеристики психічних станів: тривалість, спрямованість, стійкість, інтенсивність.11. Психічні властивості особистості: спрямованість, темперамент, здібності, характер.
2	Тема 2 Методологічні принципи психології <ol style="list-style-type: none">1. Принципи психології.2. Принцип детермінізму в психології. (Причинна та цільова детермінація психічних явищ. Психологічні механізми. Активність особистості як самодетермінація. Проблема взаємозв'язку біологічного і соціального в сучасних психологічних теоріях.)3. Принцип єдності свідомості і діяльності (положення про формування психіки, свідомості і особистості в діяльності і спілкуванні).4. Принцип розвитку і його реалізація у філогенезі, розвитку свідомості, онтогенезі.5. Зв'язок стадій розвитку психіки та ієрархії рівнів психічної організації.6. Принцип культурно-історичної детермінації психіки.
3	Тема 3 Методи психології <ol style="list-style-type: none">1. Основні методи психологічних досліджень2. Загальне уявлення про методи наукового дослідження.3. Дослідницькі методи в психології та методи активного психологічного впливу.4. Основні групи психологічних методів: об'єктивні і суб'єктивні.5. Основні суб'єктивні методи психології: спостереження, включене спостереження, самоспостереження, опитування (письмове, усне, вільне).6. Суб'єктивні методи кількісної оцінки психічних явищ.7. Основні типи психологічних тестів. Історія створення тестів.8. Проективні тести. Експеримент як основний метод сучасної психології.9. Види експериментів (лабораторний, природний).10. Квазіексперимент.11. Загальне уявлення про методи моделювання.12. Валідність методів.13. Етичні проблеми психологічного дослідження.14. Принцип інформованої згоди.
4	Тема 4 Структура психології <ol style="list-style-type: none">1. Психологія в структурі сучасних наук.2. Науки про людину і людство.3. Психологія як гуманітарна та природнича наука.4. Психологічні аспекти дослідження людини як біологічного виду: порівняльна психологія, зоопсихологія, загальна психологія.5. Загальні проблеми дослідження переходу людини з тваринного в соціальний світ.6. Науки, що вивчають соціогенез людини.7. Взаємозв'язок психології і сучасних наук.8. Психологія і філософія.9. Епістемологія.10. Взаємопроникнення психології і соціології.

	<ul style="list-style-type: none"> 11. Взаємозв'язок психології й історії. 12. Історичний метод. 13. Роль і місце психології в розвитку технічних наук. 14. Зв'язок психології з медичними і біологічними науками. 15. Основні галузі психології. 16. Фундаментальні і прикладні галузі психології. 17. Загальна психологія, її предмет і задачі. 18. Становлення і формування основних галузей психології.
5	<p>Тема 5 Поняття про психіку</p> <ul style="list-style-type: none"> 1. Поняття про психіку. 2. Психіка як властивість високоорганізованої живої матерії. 3. Природа і механізми психічних явищ. 4. Подразливість. 5. Чутливість і відчуття, їхні властивості й основні відмінності у порівнянні з подразливістю. 6.
6	<p>Тема 6 Продовження теми «Поняття про психіку»</p> <ul style="list-style-type: none"> 1. Поведінка як процес пристосування до умов зовнішнього середовища. 2. Свідомість як вищий рівень психічного відображення. 3. "Я- концепція" і критичність людини, їхня роль у формуванні поведінки людини. 4. Основні функції психіки. 5. Забезпечення адаптації до умов зовнішнього середовища — інтегративна функція психіки. 6. Загальні проблеми походження психіки людини.
7	<p>Тема 7 Еволюція психіки: розвиток психіки тварин.</p> <ul style="list-style-type: none"> 1. Розвиток психіки тварин. Інстинктивна поведінка тварин і стадія елементарної поведінки. 2. Роль властивостей зовнішніх подразників у формуванні поведінки тварин, що знаходяться на рівні розвитку елементарної сенсорної психіки. 3. Диференціація органів чутливості. 4. Вузлова нервова система і ланцюгова поведінка тварин. 5. Трубочаста нервова система й ускладнення поведінки тварин. 6.
8	<p>Тема 8 Продовження теми «Еволюція психіки: розвиток психіки тварин»</p> <ul style="list-style-type: none"> 1. Вчення І.П.Павлова про умовні і безумовні рефлекси. 2. Стадія навичок і предметного сприйняття, її основні особливості. 3. Стадія інтелектуальної поведінки. 4. Основні особливості стадії інтелектуальної поведінки. <p>Концепція Леонтєва-Фабрі.</p>
9	<p>Тема 9 Походження і розвиток свідомості людини.</p> <ul style="list-style-type: none"> 1. Поняття про свідомість. 2. Свідомість як вищий рівень психічного відображення і вищий рівень саморегуляції. 3. Активність і інтенціональність - основні характеристики свідомості. 4. Рефлексія і мотиваційно-ціннісний характер свідомості. "Я-концепція". 5. Взаємозв'язок розвитку мозку і свідомості людини. 6. Роль праці у формуванні і розвитку свідомості людини. 7. Концепція О.М.Леонтєва. 8. Культурно-історична концепція розвитку психіки людини. 9. Протиборство "біологічного" і "ідеального" підходів до рішення проблеми походження свідомості людини.
10	<p>Тема 10 Продовження теми «Походження і розвиток свідомості людини»</p> <ul style="list-style-type: none"> 1. Поняття про вищі психічні функції в концепції Л.С.Виготського

	<ol style="list-style-type: none"> 2. Фізіологічні основи психіки людини. 3. Будова нервової системи людини. 4. Будова головного мозку. 5. Поняття аналізатора. 6. Будова кори головного мозку. 7. Співвідношення психічних явищ і роботи мозку. 8. Теорія умовно-рефлекторного вчення І.П.Павлова. 9. Основні функціональні блоки мозку, їхній зв'язок із психічними процесами і роль у керуванні поведінкою у теорії О.Р.Лурії. <p>Проблема співвідношення фізіологічних і психічних процесів.</p>
11	<p>Тема 11 Неусвідомлювані психічні процеси.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Неусвідомлювані механізми і дії. 2. Загальна характеристика проблеми неусвідомлюваних психічних процесів. 3. Класифікація неусвідомлюваних процесів. 4. Концепція неусвідомлюваної установки Д.М.Узнадзе. 5. Значущість вегетативних компонентів для психологічних досліджень. 6. Неусвідомлювані спонуки свідомих дій. 7.
12	<p>Тема 12 Продовження теми «Неусвідомлювані психічні процеси»</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Дослідження неусвідомлюваних процесів З.Фрейдом. 2. Теорія несвідомого. 3. Механізми витиснення й опору. 4. Значення теорії З.Фрейда для лікування невротичних симптомів. 5. Надсвідомі процеси. 6. Співвідношення свідомих і надсвідомих процесів. <p>Люзії сприйняття, помилки установки, фрейдівські феномени.</p>
13	<p>Тема 13 Відчуття.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Загальне поняття про відчуття. 2. Відчуття як чуттєве відображення окремих властивостей предметів. Фізіологічні механізми відчуття. 3. Поняття про аналізатори. 4. Рефлекторний характер аналізатора. 5. Види відчуттів. 6. Загальне уявлення про класифікації відчуттів. 7. Інтероцептивні, пропріоцептивні і екстероцептивні відчуття. 8. Контактні і дистантні відчуття. 9. Генетична класифікація відчуттів: протопатичні і епікритичні відчуття. 10. Поняття про модальність відчуттів.
14	<p>Тема 14 Продовження теми «Відчуття»</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Класифікація відчуттів по модальності. Основні властивості і характеристики відчуттів. 2. Властивості відчуттів: якість, інтенсивність, тривалість, просторова локалізація. 3. Абсолютна чутливість і чутливість до розрізнення. 4. Абсолютний і відносний пороги відчуттів. 5. Основний психофізичний закон Вебера-Фехнера. 6. Закон Стівенса. Сенсорна адаптація і взаємодія відчуттів. 7. Поняття про сенсорну адаптацію. 8. Взаємодія відчуттів: взаємодія між відчуттями одного виду, взаємодія між відчуттями різних видів. 9. Поняття про сенсibiliзацію. 10. Явище синестезії.

15	<p>Тема 15 Сприймання.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття про сприймання. 2. Характерні особливості сприймання. 3. Фізіологічні основи сприймання. 4. Класифікація і види сприймань.
16	<p>Тема 16 Продовження теми «Сприймання»</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Роль моторних компонентів у сприйманні. 2. Характеристика сприймання простору. Зорові ілюзії. 3. Характеристика сприймання часу 4. Спостереження продуктивності та умови його продуктивності
17	<p>Тема 17 Увага.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття про увагу. 2. Увага як психічний феномен. 3. Основні характеристики уваги. 4. Увага і свідомість. 5. Фізіологічні механізми уваги й орієнтований рефлекс. 6. Класифікація теорій уваги по М.М.Ланге. 7. Теорія уваги Т.Рибо. 8. Концепція установки Д.М.Узнадзе і увага. 9. Основні види уваги. 10. Мимовільна увага і фактори, що її спонукають. 11. Особливості довільної уваги. 12. Соціальні фактори довільної уваги. 13. Післядовільна увага.
18	<p>Тема 18 Продовження теми «Увага»</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Характеристика властивостей уваги. 2. Основні властивості уваги. 3. Психофізичні характеристики стійкості уваги і її основні умови. 4. Методи вивчення стійкості уваги. 5. Концентрація і розподіл уваги. 6. Методи вивчення розподілу уваги. 7. Перенесення і обсяг уваги. 8. Методи дослідження обсягу уваги. 9. Відволікання і його фізіологічні основи. 10. Удавана і справжня неуважність.
19	<p>Тема 19 Пам'ять.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Визначення і загальна характеристика пам'яті. 2. Пам'ять як психічний процес. 3. Основні механізми пам'яті: запам'ятовування, збереження, впізнання і відтворення. 4. Асоціативна психологія Д.Юма, У.Джемса, Г.Спенсера. М.Еббінгауз: значущість подій для асоціацій, "ефект краю", закон забування. 5. Проблема пам'яті в гештальтпсихології. 6. Проблеми пам'яті в дослідженнях представників біхевіоризму і психоаналізу. Фізіологічні основи пам'яті. 7. Основні процеси і механізми пам'яті. 8. Основні види запам'ятовування: довільне і мимовільне. 9. Заучування. 10. Поняття про мнемічну діяльність. 11. Осмислене і механічне запам'ятовування.

20	<p>Тема 20 Продовження теми «Пам'ять»</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Відтворення як процес відновлення образу. 2. Навмисне і ненавмисне відтворення. 3. Пригадування. 4. Впізнання. 5. Явище ремінісценції. 6. Поняття про амнезію. 7. Основні види пам'яті. 8. Класифікація окремих видів пам'яті; по характеру психічної активності, по характеру цілей діяльності, по тривалості закріплення і збереження матеріалу. 9. Рухова пам'ять. 10. Емоційна пам'ять. 11. Образна пам'ять. 12. Словесно-логічна пам'ять. 13. Довільна і мимовільна пам'ять. <p>Короткочасна, довгострокова й оперативна пам'ять.</p>
21	<p>Тема 21 Уява.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Загальна характеристика уяви і її роль у психічній діяльності. 2. Уява як процес перетворення представлень. 3. Механізми процесу уяви. 4. Роль уяви в житті людини. 5. Фізіологічні основи уяви. 6. Зв'язок уяви з регуляцією органічних процесів і рухів. 7. Види уяви. 8. Класифікація уяви по ступеню навмисності: довільна і мимовільна уява. 9. Відтворююча уява.
22	<p>Тема 22 Продовження теми «Уява»</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Творча уява. Мрія. 2. Просторова уява. 3. Активна і пасивна уява. 4. Механізми переробки уявлень в уявлювані образи. 5. Основні етапи формування уявлюваних образів. 6. Аналіз, абстрагування, синтез. 7. Аглотинація як механізм формування образів уяви. <p>Схематизація і акцентування.</p>
23	<p>Тема 23 Мислення: поняття, види, форми, операції</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Природа й основні види мислення. 2. Основні характеристики мислення. 3. Взаємозв'язок мислення і мови. 4. Процес вираження думки словами по Л.С.Виготському. 5. Фізіологічні основи мислення. 6. Класифікація мислення. 7. Основні форми мислення. 8. Поняття. Загальні й одиничні поняття. 9. Усвідомлення і розуміння. 10. Особливості розуміння. 11. Умовивід як вища форма мислення. 12. Основні види розумових операцій.
24	<p>Тема 24 Продовження теми «Мислення: поняття, види, форми, операції»</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Суть операції порівняння. 2. Безпосереднє й опосередковане порівняння.

	<ol style="list-style-type: none"> 3. Помилки порівняння. 4. Умовивід за аналогією. 5. Аналіз і синтез як основні операції мислення. 6. Абстракція як процес відволікання. 7. Конкретизація як процес уявлення одиничного. 8. Суть індуктивного умовиводу. <p>Поняття дедукції.</p>
25	<p>Тема 25 Інтелект.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Теоретичні й експериментальні підходи до дослідження мислення. 2. Поняття про інтелект. Інтелект і поведінка людини. 3. Розробка проблеми інтелекту в гештальтпсихології. 4. Вроджене і набуте в інтелекті. 5. Експериментальні дослідження А.Біне і Т.Симона. 6. Тест Стенфорд-Біне. Тест Векслера. 7. Критеріально-орієнтовані тести. 8. Тести досягнень. 9. Експериментальна концепція Дж.Гілфорда. <p>Теорії інтелекту Р. Кеттелла і Г.Айзенка.</p>
26	<p>Тема 26 Воля і вольова регуляція поведінки.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Загальна характеристика вольових дій. 2. Воля як процес свідомого регулювання поведінки. 3. Довільні і мимовільні рухи. 4. Особливості довільних рухів і дій. 5. Характеристики вольових дій. 6. Зв'язок волі і почуттів. 7. Основні психологічні теорії волі. 8. Проблема волі в роботах античних філософів. 9. Проблема волі в часи середньовіччя. 10. Концепції "свободи волі" в епоху Відродження. 11. Екзистенціалізм — "філософія існування". 12. Підхід І.П.Павлова до розгляду проблеми волі. 13. Трактатування волі з позиції біхевіоризму. 14. Концепція волі в роботах Н.А.Бернштейна.
27	<p>Тема 27 Продовження теми «Воля і вольова регуляція поведінки»</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Психоаналітичні концепції волі. 2. Фізіологічні і мотиваційні аспекти вольових дій. 3. Фізіологічні основи волі. Апраксія й абулія. 4. Роль другої сигнальної системи у формуванні вольових дій. 5. Основні і побічні мотиви вольових дій. 6. Роль потреб, емоцій, інтересів і світогляду у формуванні вольових дій. 7. Структура вольових дій. 8. Компоненти вольових дій. 9. Роль потягів і бажань у формуванні мотивів і цілей діяльності. 10. Зміст, цілі і характер вольової дії. Боротьба мотивів і виконання прийнятого рішення. 11. Вольові якості людини і їхній розвиток. 12. Основні якості волі. Самоконтроль і самооцінка. 13. Основні етапи і закономірності формування вольових дій у дитини. <p>Роль свідомої дисципліни у формуванні волі.</p>
28	<p>Тема 28 Емоції і почуття</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Види емоцій і їх загальна характеристика. 2. Чуттєвий тон відчуття.

	<ol style="list-style-type: none"> 3. Співвідношення понять "емоції" і "почуття". 4. Основні характеристики емоцій. Основні види емоцій. 5. Класифікація емоцій. 6. Амбівалентність емоцій. 7. Вищі почуття. 8. Основні характеристики настроїв. 9. Фізіологічні основи і психологічні теорії емоцій. 10. Концепції Й.Ф.Гербарта, В.Вундта. 11. Концепція походження емоцій Ч.Дарвіна. 12. Теорія емоцій Джемса-Ланге. 13. Теорія емоцій У.Кеннона. 14. Інформаційна концепція емоцій П.В.Симонова. 15. Фізіологічні основи емоцій. 16. Роль другої сигнальної системи у формуванні емоцій. 17. Почуття, як вища форма емоційного переживання. 18. Поняття про почуття. 19. Співвідношення понять «почуття» та «емоція». 20. Почуття як стійке емоційне ставлення до значущого об'єкту. <p>Характеристика емоційних ставлень. Класифікація почуттів.</p>
29	<p>Тема 29 Адаптація людини і функціональний стан організму.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття про адаптацію людини. 2. Особливості взаємодії людини з навколишнім середовищем. 3. Поняття гомеостазу. Визначення адаптації. 4. Рівні адаптації: фізіологічний, психічний, соціальний. 5. Загальне представлення про функціональний стан організму. 6. Поняття психічного стану. 7. Класифікації психічних станів. 8. Поняття "психофізіологічні стани" у концепції Є.П.Ільїна. 9. Поняття про рівні функціонування фізіологічної системи. 10. Особистісний принцип регуляції станів. 11. Критерії оцінки функціонального стану. 12. Межові стани й адаптація. 13. Механізми психічної адаптації по Ю.О. Александровському. 14. Адаптаційний бар'єр. <p>Фактори, що обумовлюють функціональний стан і стан психіки.</p>
30	<p>Тема 30 Емоційний стрес і регуляція емоційних стресів</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Стрес як неспецифічна реакція організму. 2. Основні стадії стресу за Г.Сельє. 3. Класифікація психічного стресу. 4. Умови виникнення інформаційного стресу. 5. Особливості прояву емоційного стресу. 6. Класифікація тривоги. 7. Індивідуальні особливості і прояви стресу. 8. Регуляція емоційних станів. 9. Механізми регуляції психічних станів по Ф.Б.Березину. 10. Функції психологічного захисту і класифікація видів психологічного захисту. 11. Роль фрустрації у формуванні стресових станів. 12. Потреби і їх роль у розвитку стресу. 13. Інтрапсихичний конфлікт. <p>Особливості побудови інтегрованої поведінки.</p>
31	<p>Тема 31 Поняття про особистість.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Загальне поняття про особистість. 2. Визначення і зміст поняття "особистість". 3. Рівні ієрархії людської організації.

	<ol style="list-style-type: none"> 4. Співвідношення понять "індивід", "суб'єкт", "особистість" і "індивідуальність". 5. Структура особистості: спрямованість, здібності, темперамент, характер. 6. Взаємозв'язок соціального і біологічного в особистості. 7. Проблема взаємодії біологічного, соціального і психічного. 8. Концепція структури особистості К.К.Платонова. 9. Структурний підхід О.М.Леонтьєва.
32	<p>Тема 32 Продовження теми «Поняття про особистість»</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Проблема особистості в роботах Б.Г.Ананьєва. 2. Комплексний підхід Б.Ф.Ломова до дослідження особистості. 3. Формування і розвиток особистості. 4. Соціалізація й індивідуалізація як форми розвитку особистості. 5. Первинна і вторинна соціалізація. 6. Інкультурація. 7. Саморозвиток і самореалізація особистості. <p>Стійкість особистісних властивостей.</p>
33	<p>Тема 33 Темперамент як одна з базових психічних властивостей особистості.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття про темперамент. 2. Темперамент як властивість особистості. 3. Визначення темпераменту по Б.М.Теплову. 4. Основні типи темпераменту: холеричний, сангвінічний, меланхолійний, флегматичний. 5. Співвідношення темпераменту і здібностей. 6. Короткий огляд вчень про темперамент. 7. Вчення про темперамент Гіппократа. Типологія Е.Кречмера. 8. Концепція типів статури і темпераменту по У.Шелдону. 9. Дослідження проблеми темпераменту в працях І.П.Павлова. 10. Основні властивості темпераменту і їх вияв по Б.М.Теплову.
34	<p>Тема 34 Продовження теми «Темперамент як одна з базових психічних властивостей особистості»</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Концепція темпераменту В.М.Русалова. 2. Фізіологічні основи темпераменту. 3. Властивості нервової системи як основа темпераменту. 4. Вчення І.П.Павлова. 5. Сила збудження і гальмування, врівноваженість і рухливість нервових процесів. 6. Типи нервової системи по І.П.Павлову. <p>Дослідження властивостей нервової системи, проведені Б.М.Тепловим і В.Д.Небиліциним</p>
35	<p>Тема 35 Характер як одна з базових психічних властивостей особистості.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття про характер. 2. Визначення характеру. 3. Особливості характеру як психічного феномена. 4. Характер як прижиттєве утворення. 5. Закономірності формування характеру. 6. Поняття про риси характеру. 7. Класифікація рис характеру.
36	<p>Тема 36 Продовження теми «Характер як одна з базових психічних властивостей особистості»</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Вияв характеру через діяльність, ставлення до інших людей, інтереси, емоційність і волю. 2. Мотиваційні й інструментальні риси особистості. 3. Теоретичні й експериментальні підходи до дослідження характеру.

	<p>4. Типологія характеру як центральна проблема експериментальних досліджень і теоретичних пошуків.</p> <p>5. Поняття акцентуації і психопатії.</p> <p>6. Концепції К.Леонгарда й А.Є.Личко.</p> <p>7. Класифікація типів характеру по Е.Фромму.</p> <p>Типологія характеру по К.Юнгу. Взаємозв'язок характеру і темпераменту</p>
37	<p>Тема 37 Здібності та спрямованість — психічні властивості, що визначають успішність діяльності особистості.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Загальна характеристика здібностей людини. 2. Поняття про здібності. 3. Визначення здібностей по Б.М.Теплову. 4. Класифікація здібностей. 5. Характеристика загальних здібностей. 6. Теоретичні і практичні здібності. 7. Навчальні і творчі здібності. 8. Рівні розвитку здібностей і індивідуальні відмінності. 9. Основна класифікація рівнів розвитку здібностей. 10. Вроджені задатки і генотип. 11. Розвиток задатків як соціально обумовлений процес. 12. Потенційні й актуальні здібності. 13. Співвідношення загальних і спеціальних здібностей.
38	<p>Тема 38 Продовження теми «Здібності та спрямованість — психічні властивості, що визначають успішність діяльності особистості»</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Обдарованість. 2. Компенсація здібностей. 3. Майстерність і талант. 4. Геніальність. 5. Поняття про спрямованість особистості і мотивацію діяльності. 6. Основні форми спрямованості: потяг, бажання, прагнення, інтереси, ідеали, переконання. 7. Поняття про мотив. 8. Проблема мотивації діяльності людини. 9. Поняття про потребу. 10. Мета діяльності. <p>Основні характеристики мотиваційної сфери людини.</p>
39	<p>Тема 39 Основні напрямки дослідження особистості</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Теорії особистості. 2. Класифікація теорій особистості Р.С.Немова. 3. Експериментальні теорії особистості. 4. Теорії особистості фрейдизму і неофрейдизму (З.Фрейд, К.Юнг, А.Адлер, К.Хорни, Г.С.Салліван). 5. Проблема особистості в гуманістичній психології (К.Роджерс, Г.Олпорт, А.Маслоу). <p>Французька соціологічна школа</p>
40	<p>Тема 40 Продовження теми «Основні напрямки дослідження особистості»</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Концепція особистості П.Жане. 2. Факторний підхід до оцінки особистісних рис. 3. Типологічний підхід. 4. Використання методів математичного аналізу в дослідженні особистості. <p>Роботи Г.Олпорта і Р.Кеттелла</p>
41	<p>Тема 41 Діяльність як основна форма активності особистості.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Загальна психологічна характеристика діяльності. 2. Поняття діяльності. Спонукальні причини діяльності.

	<ol style="list-style-type: none"> 3. Ціль діяльності. 4. Воля й увага в діяльності. 5. Специфіка людської діяльності і її атрибути. 6. Види людської діяльності. 7. Діяльність і розвиток людини. 8. Основні поняття психологічної теорії діяльності. 9. Операційно-технічні аспекти. 10. Розробка і розвиток теорії діяльності в працях вітчизняних вчених.
42	<p>Тема 42 Продовження теми «Діяльність як основна форма активності особистості»</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Структура діяльності. 2. Дія як центральний компонент діяльності. 3. Основні характеристики дії. 4. Основні принципи психологічної теорії діяльності. 5. Умови діяльності. 6. Поняття про операції. 7. Автоматичні дії і навички. 8. Психофізіологічні функції діяльності. <p>Основні види людської діяльності</p>

4.2 План практичних занять

№	Тема заняття / план
1	<p style="text-align: center;">Тема 1 Предмет психології і її задачі</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Методологічні основи вивчення людини. 2. Загальні принципи пізнання світу. 3. Підхід Б.Г.Ананьєва до вивчення людини як біосоціальної істоти. 4. Життєві і наукові психологічні знання. Значення терміна "психологія". 5. Предмет психології.
2	<p style="text-align: center;">Тема 2 Продовження теми «Предмет психології і її задачі»</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Психологія як наука про психіку і психічні явища. 2. Класифікація психічних явищ: психічні процеси, психічні стани, психічні властивості. 3. Психічні процеси: пізнавальні, емоційні, вольові. 4. Психічні стани як характеристика загального стану психіки. 5. Основні характеристики психічних станів: тривалість, спрямованість, стійкість, інтенсивність. <p>Психічні властивості особистості: спрямованість, темперамент, здібності, характер.</p>
3	<p style="text-align: center;">Тема 3 Методологічні принципи психології</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Принципи психології. 2. Принцип детермінізму в психології. (Причинна та цільова детермінація психічних явищ. Психологічні механізми. Активність особистості як самодетермінація. Проблема взаємозв'язку біологічного і соціального в сучасних психологічних теоріях.) 3. Принцип єдності свідомості і діяльності (положення про формування психіки, свідомості і особистості в діяльності і спілкуванні). 4.
4	<p style="text-align: center;">Тема 4 Продовження теми «Методологічні принципи психології»</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Принцип розвитку і його реалізація у філогенезі, розвитку свідомості, онтогенезі. 2. Зв'язок стадій розвитку психіки та ієрархії рівнів психічної організації. 3. Принцип культурно-історичної детермінації психіки.
5	<p style="text-align: center;">Тема 5 Методи психології</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Основні методи психологічних досліджень 2. Загальне уявлення про методи наукового дослідження. 3. Дослідницькі методи в психології та методи активного психологічного впливу. 4. Основні групи психологічних методів: об'єктивні і суб'єктивні. 5. Основні суб'єктивні методи психології: спостереження, включене спостереження, самоспостереження, опитування (письмове, усне, вільне). 6. Суб'єктивні методи кількісної оцінки психічних явищ. 7. .
6	<p style="text-align: center;">Тема 6 Продовження теми «Методи психології»</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Основні типи психологічних тестів. Історія створення тестів. 2. Проективні тести. Експеримент як основний метод сучасної психології. 3. Види експериментів (лабораторний, природний). 4. Квазіексперимент. 5. Загальне уявлення про методи моделювання. 6. Валідність методів. 7. Етичні проблеми психологічного дослідження. 8. Принцип інформованої згоди
7	<p style="text-align: center;">Тема 7 Структура психології</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Психологія в структурі сучасних наук. 2. Науки про людину і людство.

	<ol style="list-style-type: none"> 3. Психологія як гуманітарна та природнича наука. 4. Психологічні аспекти дослідження людини як біологічного виду: порівняльна психологія, зоопсихологія, загальна психологія. 5. Загальні проблеми дослідження переходу людини з тваринного в соціальний світ. 6. Науки, що вивчають соціогенез людини. 7. Взаємозв'язок психології і сучасних наук. 8. Психологія і філософія. 9. Епістемологія. 10.
8	<p style="text-align: center;">Тема 8 Продовження теми «Структура психології»</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Взаємопроникнення психології і соціології. 2. Взаємозв'язок психології й історії. 3. Історичний метод. 4. Роль і місце психології в розвитку технічних наук. 5. Зв'язок психології з медичними і біологічними науками. 6. Основні галузі психології. 7. Фундаментальні і прикладні галузі психології. 8. Загальна психологія, її предмет і задачі. 9. Становлення і формування основних галузей психології.
9	Підсумкова контрольна робота за блоком 1
10	<p style="text-align: center;">Тема 10 Поняття про психіку</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття про психіку. 2. Психіка як властивість високоорганізованої живої матерії. 3. Природа і механізми психічних явищ. 4. Подразливість. 5. Чутливість і відчуття, їхні властивості й основні відмінності у порівнянні з подразливістю. 6.
11	<p style="text-align: center;">Тема 11 Продовження теми «Поняття про психіку»</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поведінка як процес пристосування до умов зовнішнього середовища. 2. Свідомість як вищий рівень психічного відображення. 3. "Я- концепція" і критичність людини, їхня роль у формуванні поведінки людини. 4. Основні функції психіки. 5. Забезпечення адаптації до умов зовнішнього середовища — інтегративна функція психіки. 6. Загальні проблеми походження психіки людини.
12	<p style="text-align: center;">Тема12 Еволюція психіки: розвиток психіки тварин.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Розвиток психіки тварин. Інстинктивна поведінка тварин і стадія елементарної поведінки. 2. Роль властивостей зовнішніх подразників у формуванні поведінки тварин, що знаходяться на рівні розвитку елементарної сенсорної психіки. 3. Диференціація органів чутливості. 4. Вузлова нервова система і ланцюгова поведінка тварин. 5. Трубочаста нервова система й ускладнення поведінки тварин. 6.
13	<p style="text-align: center;">Тема 13 Продовження теми «Еволюція психіки: розвиток психіки твари»</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Вчення І.П.Павлова про умовні і безумовні рефлекси. 2. Стадія навичок і предметного сприйняття, її основні особливості. 3. Стадія інтелектуальної поведінки. 4. Основні особливості стадії інтелектуальної поведінки. 5. Концепція Леонтьєва-Фабрі.
14	Підсумкова контрольна робота за блоком 2

15	<p style="text-align: center;">Тема 15 Походження і розвиток свідомості людини.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття про свідомість. 2. Свідомість як вищий рівень психічного відображення і вищий рівень саморегуляції. 3. Активність і інтенціональність - основні характеристики свідомості. 4. Рефлексія і мотиваційно-ціннісний характер свідомості. "Я-концепція". 5. Взаємозв'язок розвитку мозку і свідомості людини. 6. Роль праці у формуванні і розвитку свідомості людини. 7. Концепція О.М.Леонтьєва. 8. Культурно-історична концепція розвитку психіки людини.
16	<p style="text-align: center;">Тема 16 Продовження теми «Походження і розвиток свідомості людини»</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Протиборство "біологічного" і "ідеального" підходів до рішення проблеми походження свідомості людини. 2. Поняття про вищі психічні функції в концепції Л.С.Виготського. 3. Складові частини концепції Л.С.Виготського: людина і природа, людина і її власна психіка, генетичні аспекти. 4. Інтеріоризація. 5. Фізіологічні основи психіки людини. 6. Будова нервової системи людини.
17	<p style="text-align: center;">Тема 17 Продовження теми «Походження і розвиток свідомості людини»</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Будова головного мозку. 2. Поняття аналізатора. 3. Будова кори головного мозку. 4. Співвідношення психічних явищ і роботи мозку. 5. Теорія умовно-рефлекторного вчення І.П.Павлова. 6. Основні функціональні блоки мозку, їхній зв'язок із психічними процесами і роль у керуванні поведінкою у теорії О.Р.Лурії. 7. Проблема співвідношення фізіологічних і психічних процесів.
18	<p style="text-align: center;">Тема 18 Неусвідомлювані психічні процеси.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Неусвідомлювані механізми і дії. 2. Загальна характеристика проблеми неусвідомлюваних психічних процесів. 3. Класифікація неусвідомлюваних процесів. 4. Концепція неусвідомлюваної установки Д.М.Узнадзе. 5. Значущість вегетативних компонентів для психологічних досліджень. 6. Неусвідомлювані спонуки свідомих дій.
19	<p style="text-align: center;">Тема 19 Продовження теми «Неусвідомлювані психічні процеси»</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Дослідження неусвідомлюваних процесів З.Фрейдом. 2. Теорія несвідомого. 3. Механізми витиснення й опору. 4. Значення теорії З.Фрейда для лікування невротичних симптомів. 5. Надсвідомі процеси. 6. Співвідношення свідомих і надсвідомих процесів. 7. Ілюзії сприйняття, помилки установки, фрейдівські феномени.
20	<p style="text-align: center;">Підсумкова контрольна робота за блоком 3</p>
21	<p style="text-align: center;">Тема 21 Відчуття.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Загальне поняття про відчуття. 2. Відчуття як чуттєве відображення окремих властивостей предметів. Фізіологічні механізми відчуття. 3. Поняття про аналізатори.

	<ol style="list-style-type: none"> 4. Рефлекторний характер аналізатора. 5. Види відчуттів. 6. Загальне уявлення про класифікації відчуттів.
22	<p style="text-align: center;">Тема 22 Продовження теми «Відчуття»</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Інтероцептивні, пропріоцептивні і екстероцептивні відчуття. 2. Контактні і дистантні відчуття. 3. Генетична класифікація відчуттів: протопатичні і епікритичні відчуття. 4. Поняття про модальність відчуттів. 5. Класифікація відчуттів по модальності. Основні властивості і характеристики відчуттів.
23	<p style="text-align: center;">Тема 23 Продовження теми «Відчуття»</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Властивості відчуттів: якість, інтенсивність, тривалість, просторова локалізація. 2. Абсолютна чутливість і чутливість до розрізнення. 3. Абсолютний і відносний пороги відчуттів. 4. Основний психофізичний закон Вебера-Фехнера. 5. Закон Стівенса. Сенсорна адаптація і взаємодія відчуттів. 6. Поняття про сенсорну адаптацію. 7. Взаємодія відчуттів: взаємодія між відчуттями одного виду, взаємодія між відчуттями різних видів. 8. Поняття про сенсibilізацію. <p style="text-align: center;">Явище синестезії.</p>
24	<p style="text-align: center;">Тема 24 Сприймання.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття про сприймання. 2. Характерні особливості сприймання. 3. Фізіологічні основи сприймання.
25	<p style="text-align: center;">Тема 25 Продовження теми «Сприймання»</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Класифікація і види сприймань. 2. Роль моторних компонентів у сприйманні. 3. Характеристика сприймання простору. Зорові ілюзії. 4. Характеристика сприймання часу 5. Спостереження продуктивності та умови його продуктивності
26	<p style="text-align: center;">Тема 26 Увага.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття про увагу. 2. Увага як психічний феномен. 3. Основні характеристики уваги. 4. Увага і свідомість. 5. Фізіологічні механізми уваги й орієнтований рефлекс. 6. Класифікація теорій уваги по М.М.Ланге. 7. Теорія уваги Т.Рибо.
27	<p style="text-align: center;">Тема 27 Продовження теми «Увага»</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Концепція установки Д.М.Узнадзе і увага. 2. Основні види уваги. 3. Мимовільна увага і фактори, що її спонукають. 4. Особливості довільної уваги. 5. Соціальні фактори довільної уваги. 6. Післядовільна увага. 7. Характеристика властивостей уваги.

28	<p style="text-align: center;">Тема 28 Продовження теми «Увага»</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Основні властивості уваги. 2. Психофізичні характеристики стійкості уваги і її основні умови. 3. Методи вивчення стійкості уваги. 4. Концентрація і розподіл уваги. 5. Методи вивчення розподілу уваги. 6. Перенесення і обсяг уваги. 7. Методи дослідження обсягу уваги. 8. Відволікання і його фізіологічні основи. 9. Удавана і справжня неухважність.
29	<p style="text-align: center;">Підсумкова контрольна робота за блоком 4</p>
30	<p style="text-align: center;">Тема 30 Пам'ять</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Визначення і загальна характеристика пам'яті. 2. Пам'ять як психічний процес. 3. Основні механізми пам'яті: запам'ятовування, збереження, впізнання і відтворення. 4. Асоціативна психологія Д.Юма, У.Джемса, Г.Спенсера. М.Еббингауз: значущість подій для асоціацій, «ефект краю», закон забування. 5. Проблема пам'яті в гештальтпсихології. 6. Проблеми пам'яті в дослідженнях представників біхевіоризму і психоаналізу. Фізіологічні основи пам'яті. 7. Основні процеси і механізми пам'яті.
31	<p style="text-align: center;">Тема 31 Продовження теми «Пам'ять»</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Основні види запам'ятовування: довільне і мимовільне. 2. Заучування. 3. Поняття про мнемічну діяльність. 4. Осмислене і механічне запам'ятовування. 5. Відтворення як процес відновлення образу. 6. Навмисне і ненавмисне відтворення. 7. Пригадування. 8. Впізнання. 9. Явище ремінісценції. 10. Поняття про амнезію
32	<p style="text-align: center;">Тема 32 Продовження теми «Пам'ять»</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Основні види пам'яті. 2. Класифікація окремих видів пам'яті; по характеру психічної активності, по характеру цілей діяльності, по тривалості закріплення і збереження матеріалу. 3. Рухова пам'ять. 4. Емоційна пам'ять. 5. Образна пам'ять. 6. Словесно-логічна пам'ять. 7. Довільна і мимовільна пам'ять. 8. Короткочасна, довгострокова й оперативна пам'ять.
33	<p style="text-align: center;">Тема 33 Уява.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Загальна характеристика уяви і її роль у психічній діяльності. 2. Уява як процес перетворення представлень. 3. Механізми процесу уяви. 4. Роль уяви в житті людини. 5. Фізіологічні основи уяви. 6. Зв'язок уяви з регуляцією органічних процесів і рухів.
34	<p style="text-align: center;">Тема 34 Продовження теми «Уява»</p>

	<ol style="list-style-type: none"> 1. Види уяви. 2. Класифікація уяви по ступеню навмисності: довільна і мимовільна уява. 3. Відтворююча уява. 4. Творча уява. Мрія. 5. Просторова уява. 6. Активна і пасивна уява.
35	<p style="text-align: center;">Тема 35 Продовження теми «Уява»</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Механізми переробки уявлень в уявлювані образи. 2. Основні етапи формування уявлюваних образів. 3. Аналіз, абстрагування, синтез. 4. Аглютинація як механізм формування образів уяви. 5. Схематизація і акцентування.
36	<p style="text-align: center;">Тема 36 Мислення: поняття, види, форми, операції</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Природа й основні види мислення. 2. Основні характеристики мислення. 3. Взаємозв'язок мислення і мови. 4. Процес вираження думки словами по Л.С.Виготському. 5. Фізіологічні основи мислення. 6. Класифікація мислення. 7. Основні форми мислення. 8. Поняття. Загальні й одиничні поняття. 9. Усвідомлення і розуміння.
37	<p style="text-align: center;">Тема 37 Продовження теми «Мислення: поняття, види, форми, операції»</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Особливості розуміння. 2. Умовивід як вища форма мислення. 3. Основні види розумових операцій. 4. Суть операції порівняння. 5. Безпосереднє й опосередковане порівняння. 6. Помилки порівняння.
38	<p style="text-align: center;">Тема 37 Продовження теми «Мислення: поняття, види, форми, операції»</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Умовивід за аналогією. 2. Аналіз і синтез як основні операції мислення. 3. Абстракція як процес відволікання. 4. Конкретизація як процес уявлення одиничного. 5. Суть індуктивного умовиводу. 6. Поняття дедукції.
39	<p style="text-align: center;">Тема 39 Інтелект.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Теоретичні й експериментальні підходи до дослідження мислення. 2. Поняття про інтелект. Інтелект і поведінка людини. 3. Розробка проблеми інтелекту в гештальтпсихології. 4. Вроджене і набуте в інтелекті. 5. Експериментальні дослідження А.Біне і Т.Симона
40	<p style="text-align: center;">Тема 40 Продовження теми «Інтелект»</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Тест Стенфорд-Біне. Тест Векслера. 2. Критеріально-орієнтовані тести. 3. Тести досягнень. 4. Експериментальна концепція Дж.Гілфорда. 5. Теорії інтелекту Р. Кеттелла і Г.Айзенка.

41	Підсумкова контрольна робота за блоком 5
42	<p align="center">Тема 42 Воля і вольова регуляція поведінки.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Загальна характеристика вольових дій. 2. Воля як процес свідомого регулювання поведінки. 3. Довільні і мимовільні рухи. 4. Особливості довільних рухів і дій. 5. Характеристики вольових дій. 6. Зв'язок волі і почуттів. 7. Основні психологічні теорії волі. 8. Проблема волі в роботах античних філософів. 9. Проблема волі в часи середньовіччя.
43	<p align="center">Тема 43 Продовження теми «Воля і вольова регуляція поведінки»</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Концепції "свободи волі" в епоху Відродження. 2. Екзистенціалізм — "філософія існування". 3. Підхід І.П.Павлова до розгляду проблеми волі. 4. Трагування волі з позиції біхевіоризму. 5. Концепція волі в роботах Н.А.Бернштейна. 6. Психоаналітичні концепції волі. 7. Фізіологічні і мотиваційні аспекти вольових дій. 8. Фізіологічні основи волі. Апраксія й абулія. 9. Роль другої сигнальної системи у формуванні вольових дій. 10. Основні і побічні мотиви вольових дій. 11. Роль потреб, емоцій, інтересів і світогляду у формуванні вольових дій.
44	<p align="center">Тема 44 Продовження теми «Воля і вольова регуляція поведінки»</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Загальна характеристика вольових дій. 2. Структура вольових дій. 3. Компоненти вольових дій. 4. Роль потягів і бажань у формуванні мотивів і цілей діяльності. 5. Зміст, цілі і характер вольової дії. Боротьба мотивів і виконання прийнятого рішення. 6. Вольові якості людини і їхній розвиток. 7. Основні якості волі. Самоконтроль і самооцінка. 8. Основні етапи і закономірності формування вольових дій у дитини. 9. Роль свідомої дисципліни у формуванні волі.
45	<p align="center">Тема 45 Емоції і почуття</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Види емоцій і їх загальна характеристика. 2. Чуттєвий тон відчуття. 3. Співвідношення понять «емоції» і «почуття». 4. Основні характеристики емоцій. Основні види емоцій. 5. Класифікація емоцій. 6. Амбівалентність емоцій. 7. Вищі почуття.
46	<p align="center">Тема 46 Продовження теми «Емоції і почуття»</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Основні характеристики настроїв. 2. Фізіологічні основи і психологічні теорії емоцій. 3. Концепції Й.Ф.Гербарта, В.Вундта. 4. Концепція походження емоцій Ч.Дарвіна. 5. Теорія емоцій Джемса-Ланге. 6. Теорія емоцій У.Кеннона. 7. Інформаційна концепція емоцій П.В.Симонова.

47	<p style="text-align: center;">Тема 47 Продовження теми «Емоції і почуття»</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Фізіологічні основи емоцій. 2. Роль другої сигнальної системи у формуванні емоцій. 3. Почуття, як вища форма емоційного переживання. 4. Поняття про почуття. 5. Співвідношення понять «почуття» та «емоція». 6. Почуття як стійке емоційне ставлення до значущого об'єкту. 7. Характеристика емоційних ставлень. Класифікація почуттів. 8.
48	<p style="text-align: center;">Тема 48 Адаптація людини і функціональний стан організму.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття про адаптацію людини. 2. Особливості взаємодії людини з навколишнім середовищем. 3. Поняття гомеостазу. Визначення адаптації. 4. Рівні адаптації: фізіологічний, психічний, соціальний. 5. Загальне представлення про функціональний стан організму. 6. Поняття психічного стану. 7. Класифікації психічних станів.
49	<p style="text-align: center;">Тема 49 Продовження теми «Адаптація людини і функціональний стан організму»</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття "психофізіологічні стани" у концепції Є.П.Ільїна. 2. Поняття про рівні функціонування фізіологічної системи. 3. Особистісний принцип регуляції станів. 4. Критерії оцінки функціонального стану. 5. Межові стани й адаптація. 6. Механізми психічної адаптації по Ю.О. Александровському. 7. Адаптаційний бар'єр. 8. Фактори, що обумовлюють функціональний стан і стан психіки.
50	<p style="text-align: center;">Тема 50 Емоційний стрес і регуляція емоційних стресів</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Стрес як неспецифічна реакція організму. 2. Основні стадії стресу за Г.Сельє. 3. Класифікація психічного стресу. 4. Умови виникнення інформаційного стресу. 5. Особливості прояву емоційного стресу. 6. Класифікація тривоги. 7. Індивідуальні особливості і прояви стресу.
51	<p style="text-align: center;">Тема 51 Продовження теми «Емоційний стрес і регуляція емоційних стресів»</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Регуляція емоційних станів. 2. Механізми регуляції психічних станів по Ф.Б.Березину. 3. Функції психологічного захисту і класифікація видів психологічного захисту. 4. Роль фрустрації у формуванні стресових станів. 5. Потреби і їх роль у розвитку стресу. 6. Інтрапсихичний конфлікт. 7. Особливості побудови інтегрованої поведінки.
52	<p style="text-align: center;">Підсумкова контрольна робота за блоком 6</p>
53	<p style="text-align: center;">Тема 53 Поняття про особистість.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Загальне поняття про особистість. 2. Визначення і зміст поняття "особистість". 3. Рівні ієрархії людської організації. 4. Співвідношення понять "індивід", "суб'єкт", "особистість" і "індивідуальність". 5. Структура особистості: спрямованість, здібності, темперамент, характер. 6. Взаємозв'язок соціального і біологічного в особистості.

	<p>7. Проблема взаємодії біологічного, соціального і психічного.</p> <p>8. Концепція структури особистості К.К.Платонова.</p>
54	<p align="center">Тема 54 Продовження теми «Поняття про особистість»</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Структурний підхід О.М.Леонтєва. 2. Проблема особистості в роботах Б.Г.Ананьєва. 3. Комплексний підхід Б.Ф.Ломова до дослідження особистості. 4. Формування і розвиток особистості. 5. Соціалізація й індивідуалізація як форми розвитку особистості. 6. Первинна і вторинна соціалізація. 7. Інкультурація. 8. Саморозвиток і самореалізація особистості. 9. Стійкість особистісних властивостей.
55	<p align="center">Тема 55. Темперамент як одна з базових психічних властивостей особистості.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття про темперамент. 2. Темперамент як властивість особистості. 3. Визначення темпераменту по Б.М.Теплову. 4. Основні типи темпераменту: холеричний, сангвінічний, меланхолійний, флегматичний. 5. Співвідношення темпераменту і здібностей. 6. Короткий огляд вчень про темперамент.
56	<p align="center">Тема 56 Продовження теми «Темперамент як одна з базових психічних властивостей особистості»</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Вчення про темперамент Гіппократа. Типологія Е.Кречмера. 2. Концепція типів статури і темпераменту по У.Шелдону. 3. Дослідження проблеми темпераменту в працях І.П.Павлова. 4. Основні властивості темпераменту і їх вияв по Б.М.Теплову. 5. Концепція темпераменту В.М.Русалова.
57	<p align="center">Тема 57 Продовження теми «Темперамент як одна з базових психічних властивостей особистості»</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Фізіологічні основи темпераменту. 2. Властивості нервової системи як основа темпераменту. 3. Вчення І.П.Павлова. 4. Сила збудження і гальмування, врівноваженість і рухливість нервових процесів. 5. Типи нервової системи по І.П.Павлову. 6. Дослідження властивостей нервової системи, проведені Б.М.Тепловим і В.Д.Небиліциним.
58	<p align="center">Тема 58 Характер як одна з базових психічних властивостей особистості.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття про характер. 2. Визначення характеру. 3. Особливості характеру як психічного феномена. 4. Характер як прижиттєве утворення. 5. Закономірності формування характеру. 6.
59	<p align="center">Тема 59 Продовження теми «Характер як одна з базових психічних властивостей особистості»</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття про риси характеру. 2. Класифікація рис характеру. 3. Вияв характеру через діяльність, ставлення до інших людей, інтереси, емоційність і волю.

	<ol style="list-style-type: none"> 4. Мотиваційні й інструментальні риси особистості. 5. Теоретичні й експериментальні підходи до дослідження характеру.
60	<p>Тема 60 Продовження теми «Характер як одна з базових психічних властивостей особистості»</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Типологія характеру як центральна проблема експериментальних досліджень і теоретичних пошуків. 2. Поняття акцентуації і психопатії. 3. Концепції К.Леонгарда й А.Є.Личко. 4. Класифікація типів характеру по Е.Фромму. 5. Типологія характеру по К.Юнгу. Взаємозв'язок характеру і темпераменту.
61	<p>Тема 61 Здібності та спрямованість — психічні властивості, що визначають успішність діяльності особистості.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Загальна характеристика здібностей людини. 2. Поняття про здібності. 3. Визначення здібностей по Б.М.Теплову. 4. Класифікація здібностей. 5. Характеристика загальних здібностей. 6. Теоретичні і практичні здібності. 7. Навчальні і творчі здібності.
62	<p>Тема 62 Продовження теми «Здібності та спрямованість — психічні властивості, що визначають успішність діяльності особистості»</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Рівні розвитку здібностей і індивідуальні відмінності. 2. Основна класифікація рівнів розвитку здібностей. 3. Вроджені задатки і генотип. 4. Розвиток задатків як соціально обумовлений процес. 5. Потенційні й актуальні здібності. 6. Співвідношення загальних і спеціальних здібностей. 7. Обдарованість. 8. Компенсація здібностей.
63	<p>Тема 63 Продовження теми «Здібності та спрямованість — психічні властивості, що визначають успішність діяльності особистості»</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Майстерність і талант. 2. Геніальність. 3. Поняття про спрямованість особистості і мотивацію діяльності. 4. Основні форми спрямованості: потяг, бажання, прагнення, інтереси, ідеали, переконання. 5. Поняття про мотив. 6. Проблема мотивації діяльності людини. 7. Поняття про потребу. 8. Мета діяльності. 9. Основні характеристики мотиваційної сфери людини.
64	Підсумкова контрольна робота за блоком 7
65	<p>Тема 65 Основні напрямки дослідження особистості</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Теорії особистості. 2. Класифікація теорій особистості Р.С.Немова. 3. Експериментальні теорії особистості. 4. Теорії особистості фрейдизму і неофрейдизму (З.Фрейд, К.Юнг, А.Адлер, К.Хорни, Г.С.Салліван). 5. Проблема особистості в гуманістичній психології (К.Роджерс, Г.Олпорт, А.Маслоу).

66	<p>Тема 66 Продовження теми «Основні напрямки дослідження особистості»</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Французька соціологічна школа. 2. Концепція особистості П.Жане. 3. Факторний підхід до оцінки особистісних рис. 4. Типологічний підхід. 5. Використання методів математичного аналізу в дослідженні особистості. Роботи Г.Олпорта і Р.Кеттелла.
67	<p>Тема 67 Діяльність як основна форма активності особистості.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Загальна психологічна характеристика діяльності. 2. Поняття діяльності. Спонукальні причини діяльності. 3. Ціль діяльності. 4. Воля й увага в діяльності. 5. Специфіка людської діяльності і її атрибути. 6. Види людської діяльності. 7. Діяльність і розвиток людини. 8. Основні поняття психологічної теорії діяльності. 9. Операційно-технічні аспекти. 10.
68	<p>Тема 66 Продовження теми «Діяльність як основна форма активності особистості»</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Розробка і розвиток теорії діяльності в працях вітчизняних вчених. 2. Структура діяльності. 3. Дія як центральний компонент діяльності. 4. Основні характеристики дії. 5. Основні принципи психологічної теорії діяльності. 6. Умови діяльності. 7. Поняття про операції. 8. Автоматичні дії і навички. 9. Психофізіологічні функції діяльності. 10. Основні види людської діяльності.
69	<p>Підсумкова контрольна робота за блоком 8</p>

4.3. Завдання для самостійної роботи

1. Підготовка до групових занять.
2. Підготовка до написання контрольних робіт.
3. Підготовка конспекту і доповідь першоджерела.
4. Підготовка до роботи з методиками.
5. Виконання практичного завдання.

1. Підготовка до групових занять. На групових заняттях викладач оцінює підготовлені здобувачами вищої освіти виступи, активність на занятті (відповіді на запитання, наведення прикладів з досвіду та обробленої літератури), вміння формулювати та відстоювати свої думки. Робота на груповому занятті оцінюється за наступними показниками:

- а) за наявність лекційного зошиту, наявність та якість відпрацювання в ньому конспектів за всіма заняттями змістового модулю;
- б) за підготовлену усну доповідь нараховується;
- в) за надання правильної усної (письмової) відповіді на поставлене запитання під час заняття, за доповнення.

2. Підготовка до написання контрольних робіт. Написання контрольної роботи є одним із засобів оцінки знань студентів. Контрольні роботи проводяться відповідно до завершення вивчення блоку дисципліни. Всього робочою програмою передбачено 2 контрольні роботи, кожна з яких має 2 варіанти завдань. Студенти отримують питання відповідно до варіанту і мають 40 хв. на розв'язання завдань. Кожне має свою бальну оцінку. В залежності від того, скільки питань розв'язав здобувач вищої освіти, таку бальну оцінку він отримує.

3. Підготовка конспекту і доповідь першоджерела (для студентів 1 курсу). Захист першоджерел передбачає читання джерела за автором, обраним студентом та презентацію його змісту. Захист здійснюється в усній формі на семінарському занятті (10 хв.). Структура доповіді: 1) Назва та автор джерела; 2) стислий зміст; 3) найбільш важливі аспекти, які розкриває автор; 4) висновки. Доповідачу можуть бути задані питання з боку студентів і викладача.

Список першоджерел:

1. Берн Е. Ігри, в які грають люди. люди, які грають в ігри
2. Гласс Л. Я читаю ваші думки
3. Гоулман Д. Емоційний інтелект на роботі
4. Грей Д. Чоловіки з Марса, жінки з Венери
5. Гроф С. За межами мозку
6. Девід Д. Бернс. Хороше самопочуття: Нова терапія настроїв
7. Карен Хорні. Наші внутрішні конфлікти
8. Кларисса П. Е. Та, що біжить з вовками
9. Кові Ст. Сім навичок високоефективних людей
10. Маслоу А. Дальні межі людської психіки

11. Маслоу А. Мотивація і особистість
12. Маслоу А. Нові рубежі людської природи
13. Некрасов А. Материнська любов
14. Прайор К. Чи не ричите на собаку! Книга про дресирування людей, тварин і самого себе
15. Роджерс К. Становлення особистості. Погляд на психотерапію
16. Сакс О. Людина, яка прийняла дружину за капелюх
17. Сакс О. Людина, яка прийняла дружину за капелюх
18. Томас Е. Харріс. Я- о'кей, ти-о'кей
19. Франкл В. Людина в пошуках сенсу
20. Фрейд А. Психологія Я та захисні механізми
21. Фрейд З. Нариси з психології сексуальності
22. Фрейд З. Тотем і табу.
23. Фромм Е. Анатомія людської деструктивності
24. Фромм Е. Втеча від свободи
25. Фромм Е. Мати чи бути
26. Фромм Е. Мистецтво любити
27. Хоффер Е. Істинно віруюча: Особистість, влада і масові громадські рухи
28. Екман П. Психологія брехні
29. Ерік Еріксон. Дитинство і суспільство
30. Юнг К. Архетип і символ
31. Ялом І. Шопенгауер як ліки
32. Фрейд З. Психологія мас і аналіз людського "я".
33. Ялом І. Екзистенціальна психотерапія
34. Ялом І.Д. Дар психотерапії.

4. Підготовка до роботи з методиками. Студент має працювати з методиками, відповідними до теми, що вивчає. Обирає самостійно методику, із запропонованих тем, відповідає на питання згідно інструкції і описує отриманий результат.

5. Виконання практичного завдання.

Для студентів 1 курсу

1. Підготуйте фотографії, картинки, зображення людей, які відчують різні емоції. Вони знадобляться для впізнавання емоційних переживань і складання описів емоційного стану особистості.

2. Один або два дні поспостерігайте за людьми і їх поведінкою. Відзначте ситуації, в яких, на вашу думку, люди вели себе пасивно, агресивно або асертивно. Які способи комунікації, на вашу думку, допомагають людям досягти того, чого вони хочуть? Які способи комунікації підтримають або навіть посилять міжособистісні відносини з іншою людиною або з іншими людьми?

Для студентів 2 курсу

1. Які ролі, обговорювані на лекціях, ви виконуєте в групі найбільш часто? Яку роль вам найлегше виконувати? Яка роль найбільш важка для вас? Чому?

2. Напишіть коротку психологічну характеристику добре знайомої людини. Підготуйте психологічні рекомендації, які веліли найбільш розумні способи спілкування з ним.

4.4 Індивідуальні завдання

Курсова робота з дисципліни передбачається у 4-му семестрі. З метою поглиблення знань студентів надається самостійно обрати і захистити курсовий проект. Перелік завдань, методичне забезпечення виконання курсової роботи, система оцінки знань надаються у методичному посібнику розробленому членами кафедри – «Методичні вказівки для написання курсових робіт». Астремська І., Лисенкова І., Хоржевська І. ЧНУ імені Петра Могили. 2020р.

4.5. Забезпечення освітнього процесу

Освітній процес повністю забезпечується «Загальна психологія».

I. Технічні засоби навчання:

1) ноутбук;

2) проектор.

II. Програмне забезпечення: Power Point, Microsoft Excel, платформа дистанційного навчання Moodle.

5. Поточний контроль

5.1. Питання до контрольної роботи № 1.

1. Предмет дослідження сучасної психології
2. Психологія як природнича та гуманітарна наука
3. Психологія як теоретична та експериментальна наука
4. Основи етапи розвитку психології

Чорноморський національний університет імені Петра Могили

Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Галузь знань: 05 – Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність - 053 «Психологія»
Навчальна дисципліна – **Загальна психологія**

Контрольна робота № 1.

Варіант № 1.

1. Предмет дослідження сучасної психології (1 б)
2. Психологія як природнича та гуманітарна наука (2 б)
3. Основи етапи розвитку психології (2 б)

Чорноморський національний університет імені Петра Могили

Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Галузь знань: 05 – Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність - 053 «Психологія»
Навчальна дисципліна – **Загальна психологія**

Контрольна робота № 1.

Варіант № 2.

1. Предмет дослідження сучасної психології (1 б)
2. Психологія як теоретична та експериментальна наука (2 б)
3. Основи етапи розвитку психології (2 б)

5.2. Питання до контрольної роботи № 2.

1. Поняття про психіку
2. Основні функції психіки
3. Кому властива психіка
4. Стадія навичок і предметного сприйняття, її основні особливості
5. Стадія інтелектуальної поведінки

Чорноморський національний університет імені Петра Могили

Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Галузь знань: 05 – Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність - 053 «Психологія»
Навчальна дисципліна – **Загальна психологія**

Контрольна робота № 2.

Варіант № 1.

1. Поняття про психіку (1б)
2. Основні функції психіки (2 б)
3. Стадія навичок і предметного сприйняття, її основні особливості (2 б)

Чорноморський національний університет імені Петра Могили

Другий (магістерський) рівень вищої освіти
Галузь знань: 05 – Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність - 053 «Психологія»

Навчальна дисципліна – **Загальна психологія**

Контрольна робота № 2.

Варіант № 2.

1. Поняття про психіку (1б)
2. Кому властива психіка (2 б)
3. Стадія інтелектуальної поведінки (2 б)

5.3. Питання до контрольної роботи № 3.

1. Поняття про свідомість
2. Роль праці у формуванні і розвитку свідомості людини
3. Структура та функції свідомості
4. Дослідження неусвідомлюваних процесів З.Фрейдом.

Чорноморський національний університет імені Петра Могили

Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Галузь знань: 05 – Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність - 053 «Психологія»

Навчальна дисципліна – **Загальна психологія**

Контрольна робота № 3.

Варіант № 1.

1. Поняття про свідомість (1б)
2. Роль праці у формуванні і розвитку свідомості людини (2 б)
3. Дослідження неусвідомлюваних процесів З.Фрейдом (2 б)

Чорноморський національний університет імені Петра Могили

Другий (магістерський) рівень вищої освіти
Галузь знань: 05 – Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність - 053 «Психологія»

Навчальна дисципліна – **Загальна психологія**

Контрольна робота № 2.

Варіант № 2.

1. Поняття про свідомість (1б)
2. Структура та функції свідомості (2 б)
3. Дослідження неусвідомлюваних процесів З.Фрейдом (2 б)

5.4. Питання до контрольної роботи № 4.

1. Поняття про сприймання.
2. Загальне поняття про відчуття
3. Класифікація відчуттів
4. Визначення і функції уваги
5. Види уваги

Чорноморський національний університет імені Петра Могили
Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Галузь знань: 05 – Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність - 053 «Психологія»
Навчальна дисципліна – **Загальна психологія**
Контрольна робота № 4.
Варіант № 1.

1. Поняття про сприймання (1б)
2. Класифікація відчуттів (2 б)
3. Визначення і функції уваги (2 б)

Чорноморський національний університет імені Петра Могили
Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Галузь знань: 05 – Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність - 053 «Психологія»
Навчальна дисципліна – **Загальна психологія**
Контрольна робота № 4.
Варіант № 2.

1. Загальне поняття про відчуття (1б)
2. Класифікація відчуттів (2 б)
3. Види уваги (2 б)

5.5. Питання до контрольної роботи № 5.

1. Визначення і загальна характеристика пам'яті
2. Природа й основні види мислення
3. Загальна характеристика уяви і її роль у психічній діяльності
4. Роль уяви в житті людини
5. Поняття про інтелект. Інтелект і поведінка людини

Чорноморський національний університет імені Петра Могили
Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Галузь знань: 05 – Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність - 053 «Психологія»
Навчальна дисципліна – **Загальна психологія**
Контрольна робота № 5.
Варіант № 1.

1. Визначення і загальна характеристика пам'яті (1б)
2. Загальна характеристика уяви і її роль у психічній діяльності (2 б)
3. Поняття про інтелект. Інтелект і поведінка людини (2 б)

Чорноморський національний університет імені Петра Могили
Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Галузь знань: 05 – Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність - 053 «Психологія»
Навчальна дисципліна – **Загальна психологія**
Контрольна робота № 5.
Варіант № 2.

1. Природа й основні види мислення (1б)
2. Роль уяви в житті людини (2 б)
3. Поняття про інтелект. Інтелект і поведінка людини (2 б)

5.6. Питання до контрольної роботи № 6.

1. Загальна характеристика вольових дій
2. Види емоцій і їх загальна характеристика
3. Поняття про почуття
4. Зв'язок волі і почуттів
5. Стрес як неспецифічна реакція організму

Чорноморський національний університет імені Петра Могили

Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

Галузь знань: 05 – Соціальні та поведінкові науки

Спеціальність - 053 «Психологія»

Навчальна дисципліна – **Загальна психологія**

Контрольна робота № 6.

Варіант № 1.

1. Загальна характеристика вольових дій (1б)
2. Поняття про почуття (2 б)
3. Стрес як неспецифічна реакція організму (2 б.)

Чорноморський національний університет імені Петра Могили

Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

Галузь знань: 05 – Соціальні та поведінкові науки

Спеціальність - 053 «Психологія»

Навчальна дисципліна – **Загальна психологія**

Контрольна робота № 6.

Варіант № 2.

1. Види емоцій і їх загальна характеристика (1б)
2. Зв'язок волі і почуттів (2 б)
3. Стрес як неспецифічна реакція організму (2 б.)

5.7. Питання до контрольної роботи № 7.

1. Темперамент у структурі особистості
2. Характер у структурі особистості
3. Типи темпераменту. Холеричний та флегматичний типи
4. Типи темпераменту. Сангвінічний та меланхолічний типи
5. Акцентуація характеру. Описати свої прояви акцентуації характеру

Чорноморський національний університет імені Петра Могили
Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Галузь знань: 05 – Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність - 053 «Психологія»
Навчальна дисципліна – **Загальна психологія**
Контрольна робота № 7.

Варіант № 1.

1. Темперамент у структурі особистості (1б)
2. Типи темпераменту. Холеричний та флегматичний типи (2 б)
3. Акцентуація характеру. Описати свої прояви акцентуації характеру (2 б.)

Чорноморський національний університет імені Петра Могили
Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Галузь знань: 05 – Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність - 053 «Психологія»
Навчальна дисципліна – **Загальна психологія**
Контрольна робота № 7.

Варіант № 2.

1. Характер у структурі особистості (1б)
2. Типи темпераменту. Сангвінічний та меланхолічний типи (2 б)
3. Акцентуація характеру. Описати свої прояви акцентуації характеру (2 б.)

5.8. Питання до контрольної роботи № 8.

1. Визначення і зміст поняття "особистість".
2. Співвідношення понять "індивід", "людина", "особистість" і "індивідуальність".
3. Взаємозв'язок соціального і біологічного в особистості
4. Формування і розвиток особистості
5. Соціалізація й індивідуалізація як форми розвитку особистості

Чорноморський національний університет імені Петра Могили
Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Галузь знань: 05 – Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність - 053 «Психологія»
Навчальна дисципліна – **Загальна психологія**
Контрольна робота № 8.

Варіант № 1.

1. Визначення і зміст поняття "особистість" (1б)
2. Взаємозв'язок соціального і біологічного в особистості (2 б)
3. Формування і розвиток особистості (2 б.)

Чорноморський національний університет імені Петра Могили

Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

Галузь знань: 05 – Соціальні та поведінкові науки

Спеціальність - 053 «Психологія»

Навчальна дисципліна – **Загальна психологія**

Контрольна робота № 8.

Варіант № 2.

1. Співвідношення понять "індивід", "людина", "особистість" і "індивідуальність" (1б)
2. Взаємозв'язок соціального і біологічного в особистості (2 б)
3. Соціалізація й індивідуалізація як форми розвитку особистості (2 б.)

Питання до заліку

1. Предмет психології. Міжпредметні зв'язки психології як науки.
2. Методологічні принципи психологічної науки щодо психічних явищ.
3. Мозок і психіка: взаємозв'язок нервово-фізіологічного та психічного. Роль умовних і безумовних рефлексів у психічній регуляції поведінки людини.
4. Методи сучасної психології та їх характеристика.
5. Розвиток психіки у філогенезі: інстинкти, навички, інтелектуальні форми поведінки тварин.
6. Теорія психічного відображення. Властивості психічного образу.
7. Суттєві відмінності психіки тварин та людини. Свідоме й несвідоме у психічній регуляції поведінки людини.
8. Поняття про свідомість. Структура свідомості. Суспільна природа свідомості.
9. Фактори що обумовлюють виникнення свідомості в антропогенезі.
10. Класифікація психічних явищ. Їх роль у діяльності людини.
11. Поняття про діяльність у психології. Загальна характеристика основних видів діяльності людини.
12. Структура діяльності: мотиви, цілі, дії, операції, рухи.
13. Спілкування як вид діяльності. Види і форми спілкування. Функції спілкування.
14. Спілкування як обмін інформацією. Структура комунікативного акту.
15. Значення механізму зворотного зв'язку в організації комунікативного процесу. Етичні принципи успішної комунікації
16. Психологічний зміст комунікативних бар'єрів. Основні причини їх виникнення.
17. Взаємодія людей в процесі спілкування. Імперативне і маніпулятивне спілкування.
18. Соціально-перцептивний аспект спілкування. Механізми соціальної перцепції. Вплив стереотипізації на розуміння іншої людини.
19. Загальна характеристика конфлікту. Причини та функції конфліктів.
20. Структура та динаміка конфлікту.
21. Типологія конфліктів. Особливості педагогічних конфліктів. Їх види і причини виникнення. Методи врегулювання педагогічних конфліктів.
22. Типи поведінки в конфліктах. Культура вирішення конфліктів.
23. Навички, їх види та умови формування. Уміння, їх загальна характеристика.
24. Зміст понять «індивід», «особистість», «індивідуальність», їх співвіднесеність.
25. Джерела активності особистості: критична оцінка різних концепцій активності особистості. Види потреб особистості.
26. Характеристика мотиваційної сфери особистості (інтереси, переконання та інші мотиви).
27. Психологічна структура особистості.
28. Самооцінка та рівень домагань особистості їх взаємозв'язок, методи

дослідження.

29. Я–концепція особистості, її структура.

30. Поняття соціалізації особистості. Соціально-психологічні фактори, що сприяють засвоєнню соціальних норм. Інститути соціалізації (сім'я, заклади освіти та виховання, ЗМІ тощо).

31. Стадії соціалізації особистості. Специфіка входження особистості в групу (адаптація, індивідуалізація, інтеграція).

32. Загальні характеристики соціальної групи як фактору соціалізації особистості. Референтна група та її роль у розвитку особистості.

33. Типи груп за рівнем розвитку. Динамічні процеси у групах. Їх характеристика.

34. Процес групового тиску. Конформізм та його характеристики.

35. Психологічна сутність процесу прийняття групового рішення.

36. Згуртованість і сумісність членів соціальних груп.

37. Соціометрична структура малої соціальної групи.

38. Соціально-психологічний клімат у соціальних групах. Чинники, що його визначають.

39. Загальна характеристика уваги. Фізіологічні основи уваги: концепції О.О.Ухтомського та І.П.Павлова.

40. Види уваги. Їх відмінні особливості.

41. Основні властивості уваги. Неуважність та її причини.

42. Поняття про відчуття. Класифікація відчуттів, їх роль у житті людини.

43. Взаємодія відчуттів: адаптація, синестезія, сенсibiliзація.

44. Поняття про абсолютну і диференційну чутливість. Пороги чутливості.

45. Сприймання як дія. Рівні перцептивних дій: виявлення, розрізнення, впізнавання, спостереження.

46. Сприймання як психічний процес, його властивості: предметність, цілісність, вибірковість, константність, осмисленість.

47. Класифікація сприймань. Властивості сприймань: фігура і фон, установка, узагальненість.

48. Види пам'яті. Індивідуальні відмінності пам'яті.

49. Психологічні теорії пам'яті.

50. Процеси пам'яті та їх психологічна сутність.

51. Умови ефективного мимовільного та довільного запам'ятовування.

52. Поняття про мислення як пізнавальний процес. Види мислення, їх психологічна характеристика.

53. Мислення як діяльність: мета, задача, спрямованість мислення, розумові дії.

54. Логічні форми мислення: поняття, судження, умовиводи.

55. Операції мислення: аналіз, синтез, порівняння, абстрагування, узагальнення.

56. Уява, її види та роль у житті людини.

57. Аналітико-синтетичний характер процесу уяви. Прийоми створення образів уяви.

58. Поняття про емоції та почуття. Їх основні функції. Схожість і відмінність емоцій тварин та людини.

59. Теорії емоцій (А.К.Анохін, П.В.Симонов та ін.).
60. Афекти. Настрої. Стреси. Пристрасті.
61. Види вищих почуттів, їх психологічна характеристика.
62. Поняття про волю та її функції. Структура вольового акту.
63. Вольові якості особистості. Роль діяльності у формуванні вольових якостей особистості.
64. Предмет психології.
65. Різниця між науковою та побутовою/життєвою психологією.
66. Основні етапи історичного розвитку психології.
67. Які основні парадигми сучасної психології? В чому полягає її мультіпарадигмальність?
68. Методи психології (методи збору даних та методи активного впливу).
69. Галузі психології.
70. Як систематизуються/класифікуються явища, які вивчає психологія?
71. Які біологічні основи психіки Ви знаєте?
72. Які основні відділи має нервова система людини? Які основні відділи головного мозку та їх функції?
73. Що таке нейрони та які принципи їх взаємодії Ви знаєте?
74. Що таке нервово-гуморальна передача інформації в організмі людини?
75. Що вивчає еволюційна психологія?
76. Які відомості надає психології біхевіоральна (поведінкова) генетика?
77. Які основні вікові етапи, вікові новоутворення та вікові кризи Ви знаєте?
78. Охарактеризуйте особливості фізичного, когнітивного та соціального розвитку людини на перинатальному етапі та етапі народження.
79. Охарактеризуйте особливості фізичного, когнітивного та соціального розвитку людини на етапі немовляцтва та дитинства.
80. Охарактеризуйте особливості фізичного, когнітивного та соціального розвитку людини на етапі юнацтва та зрілості.
81. Назвіть основні когнітивні властивості людини.
82. Охарактеризуйте особливості процесу та органів відчуття.
83. Охарактеризуйте особливості процесу сприйняття та уваги.
84. Охарактеризуйте основні стани свідомості людини.
85. Охарактеризуйте закономірності процесу навчання.
86. Охарактеризуйте закономірності процесу пам'яті.

87. Охарактеризуйте закономірності процесу мислення.
88. Охарактеризуйте закономірності процесу мовлення.
89. Дайте поняття інтелекту та способів його оцінювання.
90. Принципи розвитку інтелекту. Вплив спадковості та навколишнього середовища на інтелект.

«0» заліковий білет

Чорноморський національний університет ім. Петра Могили

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Галузь знань: 05 – Соціальні та поведінкові науки

Спеціальність: 053 «Психологія»

Навчальна дисципліна – **ЗАГАЛЬНА ПСИХОЛОГІЯ**

1. Поняття про свідомість. Структура свідомості. «10 балів»
2. Процеси пам'яті та їх психологічна сутність. «10 балів»
3. Афекти. Настрої. Стреси. Пристрасті. «10 балів»

Затверджено на засіданні кафедри психології. Протокол № 1 від «27» серпня 2020 року

Завідувач кафедри, професор

Лисенкова І. П.

Упорядник, доцент кафедри

Хоржевська І.М.

6. Підсумковий контроль (іспит)

Питання до іспиту

1. Предмет психології як науки, методологічні основи психології. Основні етапи розвитку психології.
2. Сучасна психологія, її завдання та місце в системі наук, галузі психології.
3. Методи сучасної психології. Проблема діагностичних методів психологічного дослідження.
4. Спостереження та природний експеримент.
5. Анкети, інтерв'ю та інші методи збору і аналізу матеріалу.
6. Вимоги до організації та проведення психологічного дослідження.
7. Поняття про теорію відображення.
8. Психіка та свідомість.
9. Понять про особистість в психології. Індивід, індивідуальність. Розбіжність та взаємозв'язок цих понять.
10. Особистість та її структура. Біологічне та соціальне в структурі особистості.
11. Принцип провідної ролі діяльності в розвитку особистості.
12. Активність особистості людини. Потреби, мотиви, рівні усвідомлення мотивів, інтереси, цілі.
13. Самооцінка та рівень домагань особистості.
14. Самовиховання особистості. Особистісне самовизначення.
15. Поняття про відчуття, відчуття та теорія відображення, відчуття та перцептивна діяльність особистості, види відчуттів, загальні властивості відчуттів, взаємодія відчуттів.
16. Поняття про сприймання, властивості сприймань, види сприймань. Сприймання предметів, простору, часу, руху.
17. Роль моторних компонентів в розвитку системи перцептивних дій.
18. Поняття про пам'ять, суспільно-історична природа пам'яті. Пам'ять та діяльність особистості.
19. Види пам'яті. Рухова, емоційно-образна, словесно-логічна пам'ять.
20. Процеси пам'яті, індивідуальні особливості пам'яті, типи пам'яті.
21. Формування та розвиток пам'яті.
22. Забування та його причини і попередження.
23. Умови підвищення продуктивності запам'ятовування пізнавального матеріалу.
24. Поняття про увагу, спрямованість особистості та вибіркового характер її діяльності. Структура уваги, властивості уваги, керування процесом уваги у школярів.
25. Розвиток уваги та шляхи його формування.
26. Поняття про мислення, як вищу форму пізнавальної діяльності. Соціальна природа мислення. Форми мислення. Мислення як процес.
27. Аналіз та синтез в процесах мислення, єдність мислення та мовлення. Види мислення та їх індивідуальні особливості.
28. Поняття про уяву, соціальна природа уяви. Активна роль уяви в проблемних ситуаціях, що характеризуються дефіцитом інформації.

29. Уява та особистість, індивідуальні особливості уяви.
30. Роль фантазії в ігровій діяльності дитини та творчої діяльності дорослого.
31. Способи активізації та розвитку уяви.
32. Поняття про емоції та почуття. Функції почуттів.
33. Основні якості почуттів, динаміка, форми переживання почуттів.
34. Види вищих почуттів, як результат суспільного розвитку особистості. Практичні, моральні, інтелектуальні, естетичні почуття особистості.
35. Афекти, їх форми і види.
36. Поняття про волю, мотиваційна сфера особистості та вольова діяльність.
37. Важливі особливості вольової діяльності.
38. Вольовий акт та його структура. Вольові зусилля.
39. Вольові якості особистості та їх формування.
40. Роль колективу в формуванні волі.
41. Завдання виховання та самовиховання волі.
42. Поняття про темперамент, історичний зміст вчення про темперамент, фізіологічні основи темпераменту.
43. Зв'язок між типом вищої нервової діяльності та типом темпераменту.
44. Типи темпераментів та їх характеристика, тип вищої нервової діяльності та темперамент. Темперамент та індивідуальний стиль діяльності.
45. Темперамент та проблеми навчання й виховання.
46. Поняття про характер. Структура характеру, формування характеру особистості.
47. Акцентуації характеру.
48. Поняття про здібності. Кількісна та якісна характеристика здібностей.
49. Структура здібностей. Загальні та спеціальні здібності. Задатки та здібності.
50. Формування здібностей. Розвиток педагогічних та психологічних здібностей.
51. Предмет і задачі психології. Людина, індивід особистість як об'єкт вивчення психології.
52. Зв'язок психології з іншими науками, що вивчають людину.
53. Місце психології в системі сучасних наук.
54. Класифікація психічних явищ: психічні процеси, психічні стани, психічні властивості. їх ознаки та характеристики.
55. Основні вимоги до методів психологічних досліджень. їх класифікація, властивості і межі використання.
56. Метод спостереження: визначення, правила організації спостережень, проблема об'єктивності.
57. Бесіда, анкета, інтерв'ю, як способи отримання психологічної інформації. Умови використання
58. Метод тестів: поняття, види, вимоги до тестів, оцінка об'єктивності.
59. Експеримент як основний метод психології. Види психологічних експериментів. Вимоги до їх проведення.

60. Неусвідомлювані спонуки свідомих дій. Значення теорії З.Фрейда для лікування невротичних симптомів.
61. Надсвідомі процеси. Співвідношення свідомих і надсвідомих процесів.
62. Відчуття як чуттєве відображення окремих властивостей предметів. Фізіологічні механізми відчуття.
63. Види відчуттів. Загальне уявлення про класифікації відчуттів.
64. Основні властивості і характеристики відчуттів. Поняття чутливості.
65. Пороги відчуттів. Основний психофізичний закон
66. Сенсорна адаптація і взаємодія відчуттів.
67. Поняття про сприйняття. Фізіологічні механізми сприйняття. Взаємозв'язок відчуття і сприйняття.
68. Сприйняття як складний перцептивний процес.
69. Основні властивості сприйняття: предметність, цілісність, константність, структурність, усвідомленість, апперцепція.
70. Складні види сприйняття: особливості сприйняття простору, часу і руху.
71. Пам'ять як психічний процес. Основні механізми пам'яті: запам'ятовування, збереження, впізнання і відтворення, забування.
72. Основні види пам'яті. Класифікація окремих видів пам'яті; по характеру психічної активності, по характеру цілей діяльності, по тривалості закріплення і збереження матеріалу.
73. Загальна характеристика уяви і її роль у психічній діяльності. Види уяви.
74. Механізми створення образів уявою. Уява і творчість.
75. Природа й основні види мислення. їх класифікація.
76. Основні форми мислення: Поняття, судження, умовивід.
77. Основні види розумових операцій: порівняння, аналіз і синтез, абстракція і конкретизація., узагальнення, опосередкування.
78. Умовивід як вища форма мислення. Суть індуктивного умовиводу. Поняття дедукції.
79. Загальна характеристика мовлення. Основні функції мовлення.
80. Основні види мовлення.
81. Поняття про увагу. Увага як психічний феномен.
82. Основні характеристики уваги.
83. Основні види уваги: мимовільна увага, довільна увага, післядовільна увага. їх характеристики, умови формування, значення в діяльності.
84. Загальна характеристика вольових дій.
85. Воля як процес свідомого регулювання поведінки. Проблема волі в психології.
86. Структура вольових дій. Аналіз компонентів вольових дій.
87. Види емоцій і їх загальна характеристика.
88. Фізіологічні основи і психологічні теорії емоцій.
89. Роль емоцій у регуляції поведінки. Основні функції емоцій.
90. Стрес і його стадії. Типологія стресу.

Чорноморський національний університет ім. Петра Могили

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Галузь знань: 05 – Соціальні та поведінкові науки

Спеціальність: 053 «Психологія»

Навчальна дисципліна – **ЗАГАЛЬНА ПСИХОЛОГІЯ**

БІЛЕТ №1

4. Механізми створення образів уявою. Уява і творчість. «13 балів»
5. Зв'язок психології з іншими науками, що вивчають людину. «13 балів»
6. Структура характеру. Взаємозв'язок характеру і темпераменту. «14 балів»

Затверджено на засіданні кафедри психології. Протокол № 1 від «27» серпня 2020 року

Завідувач кафедри, професор

Лисенкова І. П.

Упорядник, доцент кафедри

Хоржевська І.М.

7. Критерії оцінювання та засоби діагностики результатів навчання

1 курс - атестація

Форма контролю	Максимальна оцінка одиниці контролю	Кількість заходів	Сума балів
Відповіді на групових заняттях	5	7	35
Підготовка та написання контрольних робіт	5	2	10
Конспект і доповідь першоджерела	15	1	15
Робота з методиками	20	1	20
Виконання практичного завдання	20	1	20
Загальна кількість балів			100

1 курс - залік

Форма контролю	Максимальна оцінка одиниці контролю	Кількість заходів	Сума балів
Відповіді на групових заняттях	2	18	36
Підготовка та написання контрольних робіт	5	2	10
Конспект і доповідь першоджерела	9	1	9
Робота з методиками	10	1	10
Виконання практичного завдання	5	1	5
Загальна кількість балів			70
Залік			30
Всього			100

2 курс – атестація

Форма контролю	Максимальна оцінка одиниці контролю	Кількість заходів	Сума балів
Відповіді на групових заняттях	5	7	35
Підготовка та написання контрольних робіт	5	2	10
Конспект і доповідь першоджерела	15	1	15
Робота з методиками	20	1	20
Виконання практичного завдання	20	1	20
Всього			100

2 курс - іспит

Форма контролю	Максимальна оцінка одиниці контролю	Кількість заходів	Сума балів
Відповіді на групових заняттях	0,5	34	17
Підготовка та написання контрольних робіт	5	2	10
Конспект і доповідь першоджерела	13	1	13
Робота з методиками	13	1	13
Виконання практичного завдання	7	1	7
Загальна кількість балів			60
Іспит			40
Всього			100

Для студентів 1 курсу 1 семестр

Критерії оцінювання навчальних досягнень	Бали
1. Бали за відповіді на групових заняттях	
Оцінюється робота студента, який у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, вільно послуговується науковою термінологією, розв'язує задачі стандартним або оригінальним способом, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки.	5
Оцінюється робота студента, який не володіє навчальним матеріалом у достатньому обсязі, проте фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає окремі питання навчальної дисципліни, не розкриває зміст теоретичних питань і практичних завдань.	3-2
2. Бали за написання контрольних робіт	
Бальна оцінка, відображена на кожному питанні варіанту контрольної	
Повнота відповіді, здатність критичного аналізу теоретичного матеріалу, вміння наводити аргументи та робити висновки, правильне використання формул та проведення розрахунків.	максимальний бал за питання
Відповідь не повна, не містить аргументів, неправильне застосування формул та помилки у розрахунках.	Зниження оцінки
3. Бали за конспект і доповідь першоджерела	
Захист першоджерел передбачає читання джерела за автором, обраним студентом та презентацію його змісту.	15
4. Бали за роботу з методиками	
Студент має працювати з методиками, відповідними до теми, що вивчає. Обирає самостійно методику, із запропонованих тем, відповідає на питання згідно інструкції і описує отриманий результат.	20
5. Виконання практичного завдання	
Студент має виконати запропоноване практичне завдання	20

Для студентів 1 курсу 2 семестр

Критерії оцінювання навчальних досягнень	Бали
1. Бали за відповіді на групових заняттях	
Оцінюється робота студента, який у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, вільно послуговується науковою термінологією, розв'язує задачі стандартним або оригінальним способом, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки.	1
Оцінюється робота студента, який не володіє навчальним матеріалом у достатньому обсязі, проте фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає окремі питання навчальної дисципліни, не розкриває зміст теоретичних питань і практичних завдань.	0,5
2. Бали за написання контрольних робіт	
Бальна оцінка, відображена на кожному питанні варіанту контрольної	

Повнота відповіді, здатність критичного аналізу теоретичного матеріалу, вміння наводити аргументи та робити висновки, правильне використання формул та проведення розрахунків.	максимальний бал за питання
Відповідь не повна, не містить аргументів, неправильне застосування формул та помилки у розрахунках.	Зниження оцінки
3.Бали за конспект і доповідь першоджерела	
Захист першоджерел передбачає читання джерела за автором, обраним студентом та презентацію його змісту.	10
4. Бали за роботу з методиками	
Студент має працювати з методиками, відповідними до теми, що вивчає. Обирає самостійно методику, із запропонованих тем, відповідає на питання згідно інструкції і описує отриманий результат.	10
5. Виконання практичного завдання	
Студент має виконати запропоноване практичне завдання	5

Для студентів 2 курсу 1 семестр

Критерії оцінювання навчальних досягнень	Бали
1. Бали за відповіді на групових заняттях	
Оцінюється робота студента, який у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, вільно послуговується науковою термінологією, розв'язує задачі стандартним або оригінальним способом, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки.	5
Оцінюється робота студента, який не володіє навчальним матеріалом у достатньому обсязі, проте фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає окремі питання навчальної дисципліни, не розкриває зміст теоретичних питань і практичних завдань.	2-3
2. Бали за написання контрольних робіт	
Бальна оцінка, відображена на кожному питанні варіанту контрольної	
Повнота відповіді, здатність критичного аналізу теоретичного матеріалу, вміння наводити аргументи та робити висновки, правильне використання формул та проведення розрахунків.	максимальний бал за питання
Відповідь не повна, не містить аргументів, неправильне застосування формул та помилки у розрахунках.	Зниження оцінки
3.Бали за конспект і доповідь першоджерела	
Захист першоджерел передбачає читання джерела за автором, обраним студентом та презентацію його змісту.	15
4. Бали за роботу з методиками	
Студент має працювати з методиками, відповідними до теми, що вивчає. Обирає самостійно методику, із запропонованих тем, відповідає на питання згідно інструкції і описує отриманий результат.	20
5. Виконання практичного завдання	
Студент має виконати запропоноване практичне завдання	20

Для студентів 2 курсу 2 семестр

Критерії оцінювання навчальних досягнень	Бали
1. Бали за відповіді на групових заняттях	
Оцінюється робота студента, який у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, вільно послуговується науковою термінологією, розв'язує задачі стандартним або оригінальним способом, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки.	0,5
Оцінюється робота студента, який не володіє навчальним матеріалом у достатньому обсязі, проте фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає окремі питання навчальної дисципліни, не розкриває зміст теоретичних питань і практичних завдань.	0,2
2. Бали за написання контрольних робіт	
Бальна оцінка, відображена на кожному питанні варіанту контрольної	
Повнота відповіді, здатність критичного аналізу теоретичного матеріалу, вміння наводити аргументи та робити висновки, правильне використання формул та проведення розрахунків.	максимальний бал за питання
Відповідь не повна, не містить аргументів, неправильне застосування формул та помилки у розрахунках.	Зниження оцінки
3. Бали за конспект і доповідь першоджерела	
Захист першоджерел передбачає читання джерела за автором, обраним студентом та презентацію його змісту.	13
4. Бали за роботу з методиками	
Студент має працювати з методиками, відповідними до теми, що вивчає. Обирає самостійно методику, із запропонованих тем, відповідає на питання згідно інструкції і описує отриманий результат.	13
5. Виконання практичного завдання	
Студент має виконати запропоноване практичне завдання	7

Оцінювання знань студента під час екзамену здійснюється за 100-бальною шкалою, прийнятою у ЧНУ імені Петра Могили.

Оцінка «**Відмінно**» - **90-100 балів** ставиться за умов, якщо студент дав лаконічні і ґрунтовні відповіді на всі запропоновані йому питання. Відповідь свідчить, що студент вільно володіє всім матеріалом курсу, передбаченим робочою програмою, при тому, він має не розрізненні знання окремих тем курсу, а володіє ним комплексно. Студент уміє аргументувати свою відповідь, навести необхідні докази, приклади; аналізувати запропоновані ситуації, посилаючись на джерела інформації. Студент розуміє значимість відповідних знань для особистого життя та для майбутньої професійної діяльності, підтверджуючи це конкретними прикладами.

Найвища оцінка ставиться також за вміння наводити протилежні підходи до оцінки тих чи інших феноменів, співставлення різних наукових позицій, уміння вести полеміку з дослідниками. Під час відповіді студент має продемонструвати не репродуктивну, а творчу розумову діяльність.

Оцінка **«Добре» - 75-89 балів** ставиться за умов, якщо студент викладає відповідь на кожне питання логічно, розкриваючи основний зміст. Разом з тим, відповіді не вистачає ґрунтовності, всебічності, деякі важливі нюанси пропущені. При доборі та наведенні фактів та прикладів студент припускається незначних помилок. В той же час, студент не розуміє актуальності висвітлюваних питань. У висловлюванні власної думки зустрічаються певні неточності. Висновки не носять повного та логічного підсумку.

Оцінка **«Задовільно» - 60-74 балів** виставляється студенту в разі, якщо він не повністю розкрив питання, або не відповів на деякі з них, що свідчить про відсутність повного комплексного засвоєння матеріалів курсу (знає лише певні теми). Відсутня ґрунтовність у розгляді питань, порушується логіка викладу питання. Студент не вміє аналізувати матеріал, не розуміє актуальність проблеми для сьогодення. Аргументація відповіді слабка, вибіркова, мають місце суттєві помилки у використанні фактичного матеріалу. Висновки не відбивають суті питання, або відсутні.

Оцінка **«Незадовільно» - 21-60 балів** виставляється студенту в разі, коли кожне з питань висвітлено поверхнево, або не висвітленими залишаються більшість питань. В процесі висвітлення питань допущені значні помилки, студент не знає, або плутає фактичний матеріал, не здатний аналізувати основні проблеми, не демонструє творчої розумової діяльності. Власна думка і висновки відсутні.

8. Рекомендовані джерела інформації

8.1. Основна література

1. Максименко С. Д. Соловієнко В. О. Загальна психологія: Навч. посібник. –К., 2015.
2. Максименко С.Д. Загальна психологія.2-ге вид. –Вінниця: Нова Книга, 2017.
3. Москалець В.П. Психологія особистості. Київ.: Центр учбової літератури, 2013.
4. Загальна психологія: Навч. посібник / О.Скрипченко, Л.Долинська, З. Огороднійчук та інш. - К.: "А.П.Н.", 2015. - 436 с.
5. Загальна психологія: Підруч. для студентів вищ. навч. закладів. / С.Д.Максименко, В.О.Зайчук, В.В.Клименко, В.О.Соловієнко. За загальною редакцією акад. С.Д.Максименка - К.: Форум, 2017. - 543 с.
6. Загальна психологія: Хрестоматія: Навч. посібник / О.В. Скрипченко, Л.В. Волинська, З.В. Огороднійчук та ін. - К.: Каравела, 2014. - 640 с.
7. М'ясоїд П.А. Загальна психологія. - К.: Вища школа, 2016. - 487 с.
8. Психологія: Підручник / Ю.Л.Трофімов, В.В.Рибалка, П.А.Гончарук та ін.; за ред. Ю.Л.Трофімова. - 3-тє вид., стереотип. - К.: Либідь, 2011. - 560 с

8.2. Додаткова література

- 1.Варій М.Й. Загальна психологія. –2-ге вид., випр. і доп. –К.: Центр учбової літератури, 2007.
2. Пашукова Т. І., Допіра А. І., Дьяконов Г.В. Практикум із загальної психології /За ред. Т. І. Пашукової. –К., 2000.
3. Корольчук М.С., Крайнюк В.М., Марченко В.М. Психологія: схеми, опорні конспекти, методики: Навч. посібник К.: Ельга, Ніка –Центр, 2005.
4. Винославська О.В., Бреусенко –Кузнєцов О.А, Зливков В.Л. та інші. Психологія : Навч. посібник. К.: фірма «ІНКОС», 2005.
5. Дрозденко К.С. Загальна психологія в таблицях і схемах. Навч. посібник. Київ.: 2004.
6. Дубравська Д.М. Основи психології: Навч. посібник. Львів: Світ, 2001.
7. Русинка І.І. Психологія : Навч. посібник К.: Знання, 2007.
8. Савчин М.В. Загальна психологія. Частина 1. Нвч. пос. Дрогобич. 2009.- 372 с.
9. Бенеш Г. Психологія:dtv-Atlas: Довідник: переклад з німецької. –К.: Знання-Прес, 2007. –510 с.
10. Єременко Л. В. Психологія: методичні вказівки для практичної роботи / Л. В. Єременко. -Мелітополь: ТДАТУ, 2017. -51 с.

8.3. Інформаційні ресурси

- http://psy-science.Kiev.ua/ps_Dom_Ru.html- Інститут психології ім. Г.С. Костюка
- <http://chitalka.info>
- <http://pidruchniki.ws>
- <http://studentam.net.ua/>